

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 840 Lej
Fél évre 420 Lej
Negyed évre 210 Lej
Bavonia 70 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucarestiben 50 banival több

Segítség . . . !

S. O. S . . . ! Zavaros, jeges viz-tengerből, csupaszon kimeredő fa-ágokról, templomok félrevert harangjaiból, vízben uszó házak tetejéről árad világgá a lelkek rádióján az élet veszedelmét sikkoló, szörnyű jelzés: „Mentsétek meg lelkeinket!”

Ti emberek, akiket a sors szeszélye megkímélt csapástól, veszedelemtől, karácsonyi árviztől; emberek, akik kényelmes lakásokban, meleg kávéházakban ültök; emberek, akik át tudjátok érezni az ágakon, háztetőkön, halálos veszedelemben, összedőlt életük romjain didergő ember-társaitok kétségbeesését, nyomorát, nyissátok meg lelkeiteket a vizek és romok fölött embert, lelket kereső segélykiáltások előtt . . .

Aradmegye nagyrészt elöntötte az áradat. A karácsonyi árvíz ember-életeket pusztított el, virágzó községeket semmisített meg, kiszámíthatatlan károkat okozott községben, értékben, termelő eszközökben . . . „odalett az emberek vetése.” Az áradó víz nem volt válogató: egyformán elöntötte a gazdagság magtárait, a szegények kunyhóit, a nagybirtokot és a virágos kerteket, befolyt a kőházak ablakain és vályogvityilók résein. Pótolhatatlan kárt azonban főleg a szegénység szűk portáin okozott.

Nagy családok verejtékes életmunkája, keservesen, önmegtagadó kimlódással összehozott értékei váltak sáros romhalmazzá egy-két nap alatt. Tisztes munkás- és kispolgárcsaládok hajléktalan, földönfutó áldozatai lettek a karácsonyi istencsapásnak. Leirhatatlan nyomoruság, kéztördelő kétségbeesés, reménytelen csüggedés üli meg az árvíz-sújtottak megkínzott lelkeit. Életük fáradt alkonyán előről kezdek egy emberöltő elvégzett munkáját . . .

Nem szabad hinnünk, hogy a háború vérzivatarja lemosta az emberi szivekről a Jóság-himporát, nem szabad és nem akarunk hinni abban, hogy az emberszeretet és részvét szent érzései hősi halált haltak az emberi lelkekben. Hittel hisszük, hogy a Jóság, emberszeretet, a részvét még mindig ott parázslék a szívek, lelkek mélyén, a közöny és bizalmatlanság vastag kérge alatt. És szent meggyőződésünk, hogy ez az öröktűzet védő kemény kéreg lemállik az emberi lelkekről a fákön jajveszélő és összeomlott családi tűzhelyek romjain siró kétségbeesés láttára.

Nyiljanak meg a szívek és a pénzszekrények, a védett otthonok urai küldjenek Jóságot és segítséget a kétségbeesés tornyából felénk intgető embertársainknak. Ne legyen pusztába kiáltott szó a reménytelenségbe süllyedő lelkek vészes S. O. S. jelzése, az elmerülő Ember utolsó segélyordítása! . . .

Aradmegye fekete karácsonya.

Megdöböntő képek a Maros és Körös pusztító áradásairól. — A Marosmentének veszedelme. — Kisjenő és Borosjenő borzalmas pusztulása. — Miniszterek az árvíz-sújtotta községekben. — Sok-sok millióra menő kárt okozott az erdélyi árvíz

(Sajdtudósítónktól.) Végeláthatatlan térségein e vármegyének szennyes víztömegek terjengenek. Az ünnepi szobozsma belevesztett a halálfelelem jajába, a fildoklók kétségbeesett sikoltásába. A tavaszra enyhült tél leolvasztotta a hótengereket, a karácsonykor sohasem látott esőtömegek megduzzasztották a patakokat, folyókat, amelyek vize zúgva, dübörögve rohant a mélyebbfekvésű helyekre és utjában kegyetlen fékevesztettséggel pusztított végig mindenben. Aradvármegye sokezer hold földje került víz alá és sok ezer embere lett koldusszegény. Az áradat okozta kár nagysága ma még föl sem mérhető. Ma még azt sem tudni, hány ember pusztult el az áradatban, kiket temettek el összedült házak romjai, hányan pusztulnak bele a rémület éjszakáján kapott betegség-

Aradnál árad, a felső folyásnál apad a Maros

A Maros mentén végig óriási területék állanak víz alatt. A legnagyobb veszedelem Radnán volt, ahol éjjelkor a félrevert harangok és a tüzoltóság riadója verte föl a községet, mert a víz kiöntött medréből. Előbb a Maros egy kis mellékfolyójának vize zudult rá óriási erővel Radna uccáira, de a lakosság nagyhirtelen töltést emelt a fékevesztett patak árja elé és sikerült is a nagyobb veszedelmet elhárítani, de néhány ház így is víz alá került. A falu másik oldalát a Maros fenyegette, amely szintén kiöntött és vízzel borította el az egész határt.

Lippán hajnali öt órakor borzasztó vihar dühöngött. Hatalmas mennydörgés és villámlás között rettentő zúgással lépett ki medréből a Maros és a rohanó áradat egész Lipovicát elöntötte. A kétségbeesett falu a lippai tüzoltóságot hívta segítségül, de a város gondatlansága miatt a mentőcsónakok egyrésze elkallódott, másrésze hasznavehetetlené vált. A hömpölygő áradat a hegvekről házakat, épületeket sodort le és százával viszi a hátán

gekbe. Ma még a rémület ül a lelkeken, mert a gyöngye ember tehetetlenül állott szemben a szörnyű vízáradat gázsi erejével.

Aradvármegye valamennyi folyója kiöntött és a szennyes ár megdermesztette a vármegye egész vérkeringését. Falvak, uccasorok állanak víz alatt. Amit az emberi tudás, munka és szorgalom alkotott, mindennek ellen-ségeként indult neki az ár és minden megroppant, elpusztult a szörnyű erő alatt. Hetek, hónapok, évek nagy, összefogó munkája tudja csak pótolni, helyrehozni azt a mérhetetlen kárt, amit Aradmegyében néhány óra alatt elpusztított az árvíz.

Az árvíz nagy pusztításáról tudósítónk az itt következő részletes jelentésekben számolnak be:

Ökrök, juhok, sertések hulláit, sőt itt-ott emberi holttesteket is. Óriási területeken áll a víz a Maros mindkét oldalán és egész falvak minden vetését semmisítette meg. Lippán még ma is nagy víz van és az ottani főszolgabíró kérésére ma katonai segítség ment ki Lippára Aradról. Az aradi folyam-mérnöki hivatal is küldött ki néhány csónakot a mentési munkálatokhoz. Segítséget kért. Olgovác is, mert a védőtöltés meglazult, de valahogy mégis sikerült elejét venni a bajnak.

Mouszpárt dr. lippai járásorvos csaknem áldozatul esett az árvíznek. Mouszpárt dr. a veszedelmes éjszakán beteget látogatott meg Hosszúfaluban. Mikor visszatérőben volt, utólérték a hömpölygő hullámok. Kocsiját, bundáját otthagya, lóháton tudott csak nagynehezen kimenekedni veszedelmes helyzetéből.

Pécskánál is kiöntött a Maros és a falu széléig tört elő az ár, de körtöltéssel sikerült utját állani a nagyobb bajnak. Óbodrogot teljesen körülvette a víz. Ez a falu úgy el van zárva, hogy napo-

kig semmi hírt sem lehetett hallani róluk. Tegnap két óbodrogi embernek sikerült lóháton kijutni a faluból. Ezek Zádorlakra mentek és ott jelentették, hogy Óbodrog körül mindent elöntött az ár, de a faluba nem hatolt be a víz.

Nagylakon a Maros elöntötte az egész határt. A környékbéli tanyák mind víz alá kerültek és a házak padlására menekült lakókat csónakokkal mentették ki szorult helyzetükből. A jószágállományban és a vetésben óriási károkat okozott az árvíz. Nagylak mellett két granicsár belefűlt a Marosba.

Aradon ma éjjel van a krízis.

A Maros az aradi partok között négy nap alatt kilencven centimétert emelkedett és itt ma éjszaka éri el az áradás a kulminációs pontot. A jobbparton a víz felhúzódott a védgát lábáig úgy, hogy az egész árterületet víz borítja. A felső részen a téglagyár és a körülötte levő házak mind víz alá kerültek. Vízben állanak a fürdők, a nyári mozi és a hullámok a kulturpalotánál a kölépcsőt nyaldossák.

Az alsó részen, a most épülő cukorgyár egész környékét ellepte a víz és itt mintegy huszonöt házba hatolt be a víz. Néhol olyan hirtelen jött az ár, hogy az emberek bentrekedtek házaikban, ahonnan csónakokon mentették ki a szerencsétleneket, akiket a töltésen innen levő házakban helyeztek el. Az egész ünnep alatt valóságos népvándorlás volt a Maros partjára, ahol a töltésen mindig nagy csapatok tárgyalták az eshetőségeket.

A városházán Robu dr. főpolgármester rendelkezése folytán állandó szolgálat van, hogy nyomban intézkedni lehessen, ha valami baj történnék. A várost védő gátak különben mindenütt rendben vannak és még ha a mai legmagasabb vízálláson fölül emelkednék is 50—60 centiméternyire a víz, akkor sem volna komolyabb baj. Csupán a bodrogi gátnál volt

egy nyugtalanító pont, ahol mintegy félkilométeres szakaszon alacsony a gát. Ennek feltöltését már régen sürgett a város, de a miniszter nem engedélyezte az e célra előirányzott kiadásokat. — Most a városi mérnöki hivatal vezetése mellett részint katonákkal, részint a város napszámosaival két nap alatt kijavították ezt a szakaszt és így ezen a ponton nincs közvetlen veszedelem.

A Maros vize Gyulafehérvár-

Az elsodort Kisjenő.

A kétségbeesés karácsonya. — Elpusztult Áradmegye egyik legvirágzóbb községe. — Az Aradi Közlöny munkatársa a borzalmak városkájában.

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) A Karácsonyi Angyal fehér, puha szárnyain, Erdély felett repült és iszonyodva takarta el a szemét, mert békés, nyájas ünneplés helyett szörnyű pusztulást, hajtépő kétségbeesést látott a földön. A megvadult elemek tombolva, piszkos áradattal rohanták meg a Szeretet ünneplésére felkészült embereket és az 1925-ik esztendő karácsonyán sikoltozó jajveszékeléssé torzult az áhitat, az imádságra nyilott ajkakon. Villámlás és menydörgés között zudult a mindent elsöprő Özönvíz Erdélyre, ahol a borzalmas csapás nyomán jóidőre megzavarodott az élet rendes menete. Utakat mosott el, vasuti töltése-

A kétségbeesés Noé-bárcáján.

Kisjenő csak Erdőhegy felől közelíthető meg. Erdőhegy község olyan most, mint Noé bárcája: a Vizözön elől menekült emberek, állatok, odamentett ingóságok összevissza gyűjtőhelye. A falu lakossága megduplázódott, mert Kisjenő mindenestől áthurcolkodott a Körös innenső partján levő Erdőhegyre, ahol szivettépő orgiákat ül most a kétségbeesés. Az uccán, Körösparton, udvarokban, Isten szabad ege alatt, a sárban vánkosok, tükrök, rozszant székek, polituros butorok, szepegő, didergő gyerekek, keservesen bőgő, vonító, gádogó háziállatok, az utolsó pillanatban elmentett maradéka a tegnap még szifádnak és biztosnak hitt életkereteinek. Az iszapos sárba összehordott butorboglyák körül az álmatlanságtól sápadt arcu emberek ödöngenek tanácstalanul, a kísért szemek torpa kétségbeeséssel merednek maguk elé... A víz elmosta a Karácsonyt, az örömet, az élet minden más gondját-baját, elmosta a haragot, rangot, hiúságot, mindent. Csak egy szörnyű, közös, frissen vájt seb ég a lelkeken: mi lesz?

A Körös épen maradt vashidja közelében van a Körös Ármontesítő Társulat nagy, modern épülete. Itt szinte szédítő sürgés-forgás uralkodik. A társulat mérnökei, Schmidt Elek igazgató vezetésével olyan emberfeletti erővel dolgoznak, mint a főhadiszálláson, a legnagyobb veszedelem idején. Már négy napja egy percre sem hunyták le a szemüket, éjjel-nappal cseng a telefon, hírnökök érkeznek, különböző indulnak, munkások, önkéntes mentők innen kapják az utasításokat. Mint a megzavart hangyaboly, olyan az épület. A nagyteremben hajlék talanná vált menekültek tanyáznak, száman, rongyokon, de leg-

nál különben ma két méterrel apadt és elérte az öt nap előtti színvonalát, ami azt jelenti, hogy az áradás végéhez közeledik. A víztömegek ma délután Soborsint és elhagyták és Radnán, valamint Aradon éreztetik hatásukat. A vizállás a várhidnál levő mércén ma este 360 centimétert mutatott és valószínű, hogy reggelig még 10—20 centiméteres emelkedés lesz, mire végighalad rajtunk a felülről jövő víztömeg.

ket rongált meg, hidakat döntött le, házakat pusztított el, ember s állati hullákat sodort magával, életet és értékeket semmisített meg a karácsonyi Vizözön... És az Angyal fehér, puha szárnyain zokogva repült tova a gyász és siralom szomorú földje felett... Erdély fekete, szomorú karácsonyt ünnepelt ezidén.

Áradmegyében a Maros és a Fehér Körös végzett szörnyű pusztítást. A két folyó tengerré dagadtva árasztotta el a közelében levő s kevésbé védett községeket s virágzó falvak lettek máról-holnapra vízbe omlott romhalmazzá. A Fehér Körös különösen két nagy községet: Borosjenőt és Kisjenőt tette tömkré.

A Kisjenőn székelő Ármontesítő Társulat tisztviselői mindent elkövetek, ami módjukban volt a szerencsétlenség elhárítására. Hogy ez nem sikerült, annak az az oka, hogy a Társulat annyira leszegényedett, hogy a tisztviselők fizetését is csak az eladott felszerelési tárgyak árából tudták fizetni. A társulati járulékokat senki sem fizette, más irányból sem kapott támogatást, úgy, hogy eszközök és anyagi erő híján képtelen volt a megfelelő preventív védőintézkedések megtételére. A felelősség áthárul a Társulat tisztviselőire azokra, akik könnyelműen elmulasztották a járulékok befizetését és akik feleslegesnek találták a Társulat szubvencionálását.

Tenger hullámszik Kisjenő helyén.

A Körös hidjáról tengernek látszik Kisjenő és környéke. A hidfő lejtőjén levő házakat: a róm. kat. templomot, József főherceg volt kúriáját, a Messer-féle vasüzletet, a Takarékpénztárt egyik oklalon, Vaály főmérnök, Beck Mór kereskedő házáat, az uradalmi gazdasági épületeket a másik oldalon még némileg megkímélte az áradat, de a főszolgabírósi épület lába már vízben áll és a gabonapiac helyén tenger hullámszik. A színtyei ut teljesen víz alatt van. Az Iparos kör uccájában mindkét sor ház összeomlott: a háztetők, mint groteszk humorral félrekapott kalapok szörnyű látványt nyújtanak, a fák ágai csupaszon merednek ki a vízből és az ágak között egy-egy szomorú tyúk gubbaszt... Ide menekültek szegények az emelkedő ár elől. Ki törődik most velük?...

Kisjenőn mindenképpen a szörnyű katasztrófa hatása alatt áll és csak nagynehezen tudom az emberek rapszodikus szavaiból a borzalmas szerencsétlenség részle-

teit és lefolyását kihámozni. Kronológikus sorrendben így folyt le a tragikus karácsony története:

A váratlan gyorsasággal jött olvadás, a napokig tartó zivataros nyári eső hallatlan mértékben megduzzasztotta a Körösbe torkoló patakokat. A hatalmas víztömeg szerdán délután 4 órakor Bököny-nél, Kisjenőn túl négy kilométernyire átszakította a Körös védőgátját, elárasztotta a szántóföldeket és kiszélesedő útjában gyorsan hömpölygött Kisjenőtől észak felé. Már-már fellelegzett mindenki: azt hitték a remegő emberek, hogy ez a gátszakadás megmenette Kisjenőt. Ennek dacára nem pihent a dolgos kéz: teljes erővel folyt a védekezés a fenyegető áradattal szemben. Különösen az északi községrész lakossága vitt kemény harcot: az emberek csoportjai állottak munkába, rögtönzött védgátat emeltek a közeledő ár elé és éjjel tizenkét órára sikerült is a Bököny felől fenyegető veszedelem elhárítani.

Éjjel egy óra tájban zudult aztán Kisjenőre a tulajdonképpeni katasztrófa. A Körös vadul rohanó áradata a község előtt, a Dohányos-pusztánál is áttörte a gátat és ellenállhatatlan erővel hömpölygött az arad-várad vasutvonalig, amely közvetlen Kisjenő mellett húzódik el. Az ár egyre dagadt és egész éjszaka vad erővel ostromolta a töltést, amely elzárta az utját a község felé.

Csütörtök reggelre teljes nagyságában állott a kisjenőiek előtt a községet ostromló veszedelem. — Guy Tódor bankigazgató aggodalomtól eltelve ment ki a vasuti töltéshez, hogy a helyzetről személyes meggyőződést szerezzen. Már ott találta Wrblitzky Lipót gyárost, aki egy husz tagból álló munkáscsoporttal a vasutvonal alatt áteresznél dolgozott, amelyen keresztül ömlött a víz a község felé. Ha az átereszt sikerül eltorlaszolni, talán sikerül a veszedelem elhárítani a községről. Az elszánt kis csoport mindent elkövetett, hogy az ömlő víz kapuját — a vasuti átereszt — elzárja. Az állomásfőnökségtől engedélyt kértek néhány vasuti sín felszerelésére, amivel eltorlaszolták volna az átereszt bejáratát. Az állomásfőnök azonban ezt saját hatáskörében nem engedélyezhette, magasabb helyen való intervencióra pedig már nem volt idő. Délután öt óráig tartó emberfeletti, hősi küzdelem után kénytelen volt a kis csapat az elemek túlereje elől visszavonulni a községbe.

Guy bankdirektor azonnal alarmozta a falut, félrevették a harangokat és dobszóval figyelmeztették a lakosságot a közvetlen veszedelemre. A kisjenői nép azonban csodálatos egykedvűséggel és indolenciával vette tudomásul a vészhiert és ez lehetetlenné tette az intenzív védelmi munkálatokat. Este hat órakor már a Háda-erdőnél levő alacsony cementgátig tört előre a víz, majd a piszkosan hömpölygő jeges áramlat minden akadály és ellenállás nélkül zudult a karácsonyt váró faluba. Negyed óra alatt a község alacsonyabb részeit már elöntötte a víz. Az Ármontesítő Társulat mérnökei menteni akarták, ami menthető s utasításokat adtak, hogy a falu legkeskenyebb részén vágjanak levezető árkat a községbe tuduló víz számára. Az érdekelt uccák lakossága azonban erőszakkal megaka-

dályozta ennek a mentő tervnek a keresztülvételét.

Borzalmas karácsony-éjszaka.

A sötétség beálltával leírhatatlan pánik tört ki a faluban. A gátakat elmosó víztömegek mintha csak a sötétséget várták volna — irtózatossal zugással törtek be a házak közé, amelyekben ragyogva égtek a karácsonyfa gyertyácskái és az emberek, akik az utolsó percig nem hitték a veszedelembe, terített asztalok körül ünnepelték a kis Jézus születését...

A körösmenti házakat oly vehemens gyorsasággal támadta meg az áradat, hogy mire a lakók felocsudtak a meglepetéstől, már az ablakokon ömlött be a víz. A békés nyugalomból a legrémesebb veszedelemre ijedt emberek eszüket vesztve menekültek az ár elől. Ez az életet mentő menekülés borzalmas volt. A vad, győzedelmes víz iszonyu erővel, harsogva vette birtokába a meghódított falut, amelyben percek alatt urrá lett a Réműlet. Pokoli hangzavar tört a sötét ég felé: a jégtáblák félelmetes recsegéssel törték a kerítéseket, a faépületeket, a kisebb vályogházak fűlsiketítő robajjal dülték össze, az állandó, szörnyű zugást éles emberi sikolyok tépdesték... állatok bőgése elvegyült a félelemtől félőrült asszonyok, gyerekek segélykiáltásaival... Akiben még volt egy kis lélekjelenség, azok a kórházak tetéjére, vagy vastag fákra menekültek. Legtöbbször az erdőhegyi hid irányába futottak...

— Istenem, a kisgyereket ott felejtettem a házban! — sikoltott egy asszony, aki csecsemője helyett egy munkásüveget szorongatott a karjai között. Visszarohant a dűledező házba és a derékig érő jeges vízben kimentette a sivalkodó gyermeket... A rohanó jégtáblák vörösre horzsolták a testét.

Az éjszaka sötétjében egymásba folytak a rémes, szívbemarkoló jelenetek, de ki törődött ott a mások bajával? Dr. Olosz Lajos ügyvéd aki feleségét és gyermekeit még délután biztonságba helyezte, hugával együtt már csak úgy tudott menekülni, hogy a kerítésen átemelték őket egy gyorsan összetakolt tutajba. Ez a tutaj megmentett még egy öregembert is, aki egy fa tetéjéről kiáltozott segítségért.

Kétségbeesett mentés.

A réműlet első kitörésekor gondolni sem lehetett a mentésre, annál is inkább, mert sem csónak, sem tutaj nem volt a faluban. — Braun Fülöp butorgyárának munkásai aztán egy-két óra alatt néhány tutajt és egy csónakot tákoláltak össze és ezekkel mentették ki a házakban rekedt embereket. Véletlen szerencse, hogy éppen a katasztrófa előtti napon lépett üzembe a kisjenői villanytelep és az égő villanylámpák, amellet, hogy enyhítették a borzalmas éjszaka rémekkel teli sötétjét, morális erőt öntöttek az ijedségtől megzsibbadt lelkekre.

Az erdőhegyi lakosság sietett először a fejét vesztett kisjenőiek segítségére. Szekereken szállították az embereket, állatokat és megmentett értékeket a Körös túlsó partjára, amelyet egész napi szakadatlan munkával védtek meg az ártól. Az erdőhegyiek példaadásán felbuzdulva aztán egész

sereg férfi látott hozzá a mentéshez. Fáklyafényben, rögtönzött lélekvesztőkön, életük, egészségük, veszélyeztetésével harcoltak a jeges áradattal, hogy a fákra, háztetőkre szorult szerencsétleneket biztos talajra tegyék. A fáradhatatlanul, haláltmegvető vakmerőséggel dolgozó önkéntes mentők között az első sorokban ott küzdöttek: Guy Tódor, dr. Olosz Lajos, az Acsay-fivérek, Tóth Lajos géplakatos, aki Ford-tractorához szekeret csatolt és nagyon sok embert és értéket mentett meg ezzel, a kullámokban elmerülő alkalmatossággal, Wrblicky Lipót gyáros, Wrblicky Gyula erdőmérnök, dr. Margócsy Géza ügyvéd, Radutiu gránicsáncapitány, Féry Gyula vízmester, Mann Géza, Polonyi malomtulajdonos, Fon Sándor, Löwy Ignác, Szentes József, Szedmák Flórián, Korpás György, Ujj János és József, a Victoria Ta karékpénztár fiatal tisztviselői, Demse Juon, Türkösi, Adler, Takács cipész, Strifler, Schillinger Sándor, Sztupka asztalos, dr. Orencher Gyula járásbíró, Orosz pékmester, a Braun-butorgyár munkásai, a négy községi rendőr, Molnár József és Máthé Sándor kocsisok, akik éjjel-nappal pihenés nélkül szállították a menekülteket Erdőhegyre. Simonca Juon édesanyját és egy szomszédjában lakó öregasszonyt az utolsó pillanatban mentett ki a düledező vízközből és a hátán vitte őket védett helyre.

Hann Alajos és Károssy Jenő műszaki tanácsosok a folyamtermékek vízmestereinek az élén vezettek elismerésre méltó nagy munkát a mentés körül. Az Armentesítő Társulat műszaki tisztviselői: Schmidt Elek igazgató, Riesdorfer Gyula és Földházy mérnökök szinte emberfölötti erőfeszítéssel vezették a mentési és védelmi munkálatokat. A felsoroltakon kívül még számosan vannak, akiknek köszönhető, hogy emberéletek száza nem pusztultak el a hullámok között és az összeomló házak romjai alatt.

Kisjenő és Erdőhegy községekben senki sem aludt ezen a borzalmas karácsony-éjszakán. A két község férfinépe egész éjjel az emelkedő víz halálos ölése elől mentett életüket és értékeket, az asszonyok jajveszékelve várták a végítéletet...

A pusztulás.

Szomorú reggel virradt erre az éjszakára. A tegnap még élettel teli község a pusztulás elrettentő képét mutatta. Mintegy *negyvenötven ház omlott össze, köztük az állami iskola, az Iparoskőr, a pénzügyőri laktanya, Somló István kereskedő lakása, Féry Gyula ujonnan épült gabonarakára* a benne levő hat vagon gabonával együtt az árviz martaléka lett.

A Körös mentén levő uccából alig egy-két ház maradt, a többi helyén romhalmazt takar a víz. Száznál több család maradt hajlék nélkül és nagyon soknak mindenük odaveszett a pusztulásban. Volt olyan család is, amely mindössze egy tyukot és egy fél kenyert mentett meg a zürzavarban és most ez az összes vagyonuk. A kár nagyságát természetesen még nem lehet megállapítani, de hozzávetőleges becslés szerint *már eddig is több, mint tizenöt*

Szombaton délután Féry Gyula vízmester a egés vízbe ugrott és felnyitotta a vasúti átvezetést zsilip-

Miske katasztrófája.

A község összes házai összedőltek. — A lakosság három nap óta a fák tetején várja a segítséget. — Menőexpedíció indult a víztől körülzárt községbe.

Hasonló, sőt talán néhol borzalmasabb pusztítást végzett a környékbeli kisebb falvakban is a Körös. Csak azok a kis községek menekültek meg a teljes megsemmisüléstől, amelyek idejekorán észrevették a veszedelmet és közös erővel védekeztek is ellene. Ágya, Feketeagyarmat, Nagyzerrind magyar lakossága már napokkal előbb éjjel-nappal építették, erősítették a gátat, amely megvédte őket Kisjenő sorsától. Miske község lakossága elmulasztotta a preventív védelmi munkálatokat és most a legkétségbeesettebb helyzetbe került. Miskét tenger zárja el a világtól, mindenféle összeköttetés megszakadt a községgel, amelynek csaknem minden háza összeomlott. A falubeli emberek már három nap óta a templom tornyában és a fák tetején várják a segítséget, de mindaddig nem lehetett megközelíteni a szerencsétleneket. — Vasárnap délután a temesvári utászok egy osztaga néhány csónakikat elindult Miske felé, de a menőexpedíció eredményéről ezideig nem érkezett még hír.

Kis diákok tragikus harca a gyilkos árral.

Szombaton Kisjenőn elterjedt a rémhír, hogy Miskét az árviz teljesen elsodorta. Két ottrekedt miskei szabadságos katona erre a hírré elszántan nekivágott az utnak, hogy bármiképpen is haza juthassanak. Állítólag mindkét legényt elnyelte az ár. Csaknem hasonló sorsra jutott 6-8 iskolásgyerek, akik karácsonyi vakációra indultak haza Miskére, de Erdőhegynél tovább nem juthattak. A gyerekek árván, ijedten ténferegtek a katasztrófa zürzavarában és a várva várt ajándékos vakáció boldog szédületéből a legszörnyűbb tragédia riasztó valóságára ébredtek: azt hallották, hogy szüleik a jeges hullámsírba kerültek és szülőházaikat ledöntötte a víz, a Körös, az ő jó pajtásuk, aki oly szeliden csókoltatta nyáron a barnára sült gyerekeiket. És a kis diákok szívét elöntötte a keserűség, a félelem: mi történt otthon? Összesugtak és kisütöttek, hogy nekik ilyenkor ott van a helyük a szüleik mellett, akiket már csak ők segíthetnek. És a gyerekek hősi elszárással nekilendültek a miskei utnak, melyen már félelmetes zugással közeledett a falvakat elsöpítő borzalmás ellenség — a vízár. Alig néhány mérföldnyire Erdőhegytől a forrószívű, nekike-seredett kisdiákok szembetalál-

jét, miáltal észrevehető apadás állott be. A víz lassan megindult a Körös medre felé.

koztak a kéréllhetetlen gyilkossal, amely talán szüleiket megölte, házaikat rombadöntötte... Kicsordult a tehetetlen düh a boldondos fuszivekből és a hősi kis-

Borosjenőt rombadöntötte a bömbölő ár

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársai a pusztulás színhelyén.

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Huszonöt lépésnyi széles mederben jámboran csörgedezett a vén mecset partján, szelid és világos sodrán élesen nyilaztak át a fűzfák, a fehér kavicsokon lágyan tört meg a sodra, amíg — 1925. novemberében — befagyott a Fehér-körös. Egy héttel ezelőtt — december közepén — egy délelőtti villámlott, dörgött az ég, valóságos nyári zápor szakadt a félméteres óra és estére már feneketlen sár lett a végtelen fehérségből s a szelid kis folyóból nekidühödött gyilkos ellenség. A borzalmas arányokat öltött árvizkatasztrófa részleteiről az Aradi Közlöny kiküldött tudósítója, aki Apatelekig vonaton, majd a hátralevő utat kocsin és dereglyén tette meg — a következőkben számol be:

Féltreverik a harangot.

A zápor szakadt, a vak sötétségben remegve pislákolnak az uccasarkok petroleumlángjai, a kakukos órák éberén ütötték az éjfélet, az esti szürkületkor lenyugvó falu mélyen aludt. Egyszerre az égdörgésből kétségbeesett hangfoszlányokat tépdessett szét a vihar moraja, a kicsiny ablakokon bezugott a rémület: féltreverik a harangokat. Aki talpra szökött, a háznak padlására igyekezett, megtudni, hol törhetett ki a tűz ilyen itéletidőben, mert árvizre senki sem gondolt, a feneketlen sötétség és a zápor paskolása magukba nyelték a közelgő veszélyt, a nagy zugásból senki sem érezte ki az elszabadult gyilkos áradat alattomos hömpölygését. Most valahol sulyos recsenéssel roppant valami: palánk vagy kapu. Utána harsogó bömbölés s az istállók padmalját megvadult állatok patái rugdosták. Kétségbeesett pillanatok. Mi az, mi lehet ez? Talán a szomszédban? Ajtót nyitnak, kívülről vadul vorog be a szél, villám cikázik s a gyenge fény egy pillanatra visszacsillan a kertek alatt. És a következő pillanatban már egészen közel recseg, ropog valami, a kaput egy óriási ököl kilóditja a sarkából, csak annyi idő marad: beugrani a szobába, ahová már a bezugott ablakon át zuhog be a jeges áradat. 1925. karácsonyára árviz szakadt Borosjenőre.

Borzalmas ébredés.

A reggel álmosan, megtépázva riadt rá a szerencsétlen községre. A végtelen víztükrön restelkedve és szánakozva ömlött el a bágyadt téli nap s a piszkos árban megfulladt emberek, kimúlt állatok, szárnyasok, kerítés és kapuroncok, kocsik, butordarabok, bölcsők usztak, amiket orvul magukkal sodortak a kegyetlen hullámok. A magasabb házak kéményein és a háztetőkön tehetetlenül vergődő, didergő, kétségbeesésükben hajukat tépő szerencsétlen emberek gubbasz-

diákesapat mint megannyi parittyás Dávid, összecsapott a Vizgóliáttal. Gyenge tenyerükkel fojtogatták a piszkos áradatot, ökleiket véresre verték a zugó jégtáblákon... De a víz hamar leteperte a lázadó kis Dávidokat. Az utolsó pillanatban érkezett oda a közeli tanyáról utánuk küldött szekér, amely kimentette a diákokat a nagy ellenség gyilkos öléseiből.

Gárdos Sándor.

totok, akiket a hirtelen veszedelem háboruhajukban zavart fel a magasabb helyekre. És alattok a gyilkos ár — két méternyi mélyen — maga alá fullasztott minden élt, szétronsolt minden lim-lomot és kincset. És közben állandóan kongott a félrevert harang, a toronyban rekedt harangozó őbrjögve ütötte a megriadt ércet és a borzalmas kongás rémesen zugett bele tizenegyezer ember kétségbeesett halálhörgésébe.

A váratlanul, szinte pillanatok alatt megduzzadt Fehér-körös a bokszegei út végén levő temető felett törtte át a töltést és vadul nekivágott a hatalmas mezőnek. A rettentő jeges ár örületes iramban, állatias bögéssel, szinte átszáguldott a lapályon, de a mokrai hegyeknél visszatorpant s a halálos örvény részabradult a községre. A hullámok legelőbb az alacsonyabb fekvésű vasutállomást, a kórházat és a község mezőföldi külső részét érte. Ugyiszólván pillanatok alatt merült víz alá a fél község, menteni már semmit sem lehetett, a vesztélyben nem volt se isteni, se emberi irgalom.

Ember ember ellen.

Az első órákban a község belső területe, a főtér és — csodálatosan — közvetlenül a Körös magasabb balpartján épült házak mentesek maradtak az árviztől. A veszély első pillanatában az ösztön, majd a község előljáróinak a jóváhagyása ellentállásra készítette a szárazon maradt uccák lakóit. Ásók, kapák és csákányok törték fel az uccákat, torlaszok épültek percek alatt, itt egy időre elmúlt a veszedelem, de a védgáton belül nagyon szomorú, megdöbbentő dolgok mentek végbe. A veszélytől és a szeszől megzavarodott szerencsétlenek garázda módon helyezkedtek el a szomszéd házában, ahol feltartak mindent, zúztak és törték a veszélytől megszédítve: butor, kapu, szekér kellett a védgáthoz. Aki nem adta, aki ellenállt, aki fejszét fogott, arra fejszét emeltek. És a fegyelmetlenség, a pánik tetőfokán összemarakodott, véres fejű emberek segítőkarijainak hiányát kihasználta az ellenség: a terjedő vízár felszakította a gyenge gátat s újabb uccasorokat borított maga alá a víz.

A Fehér-körös szárazon maradt jobbpartjáról jött az első segítség. Erős lelkű, bátor emberek hevenyében összetakolt dereglyéken, hatalmas deszkaszálakon és teknőkkel siettek az árborította embertársaik segítségére, ami a legnagyobb erőfeszítések mellett jórészen sikerült is. A szerencsétlen lakosok megmentése körül a legnagyobb, emberfeletti és hősiesség magatartást Pataki Lajos, a két Scherer testvér, Omescu rok-kant főhadnagy, Scherer Sándor és

Alexandru gyógyszerész tanusították, akik több száz embert mentettek ki a hullámok közül.

A komolyabb veszedelem elhárítása érdekében elsősorban Burghardt Jenő, az ármentesítő társulat főmérnöke tett intézkedéseket, aki telefonon jelentette az aradi vármegyei főmérnöknek, hogy miután a hőmpölvő áradat percre-percre nő s a hullámok már a vasuti állomás-épületeket is víz alá borították, egyetlen mód van a menekülésre: át kell vágni a vasuti töltést, hogy a víz visszafolyhasson a Körös medrébe. Ezt a kísérletet azonban nagyon komplikálta az a körülmény, hogy a munkások vonakodva és vontatottan teljesítették a kapott parancsot s ekkorra már a hatalmas víztömeg — utat keresve — egészen az apateleki szőlőhegy lábáig terjedt s teljesen elvágta a menekülés útját. A vesztély hírére meg a karácsonyi ünnepekre hazatérők csak Apatelekiig juthattak már vonaton, onnan a mokrai malomig kocsin, míg Borosjenőbe csak csónakokon lehetett bejutni, mivel a kocsiderékig érő vízbe lovat hajtani lehetetlen volt.

Izzalmas életmentés.

Egy áuitan kimentett paraszta-asszony dermesztő sikoltása hasított be a szuroksötét éjszakába: két kis gyermeke egyedül maradt egy faluszéli kis viskóban, ahol az ár a legnagyobb erővel zúdult Borosjenőre. Pataki Sándor ügyvédlel hamar csónakot kerített s az iféletes fergetegben, örvények és zátonyok felett, evező nélkül nekivágott lélekvesztőjén a pokoli sötétség hullámhegyein — a két kis gyermek után. A hőmpölvő ár, mint egy könnyű lapdát, sodorta ki a szabad mezőre, ahonnan csak emberfeletti erővel, a két tenverével evezve, tudott a falu alá kerülni. Egy félig már összedőltek fekete tömegben ismert rá a cikázó villámfényeknél a megelölt házra, amelynek a padlásfeljáróján, mint két kicsi ázott verébfőka nyoszörgött a szegény asszony két gyermeke, akiket épen az utolsó percben sikerült a csónakba emelni, a következő pillanathban a viskó-roncot hangtalanul nyelte magába a piszkos ár.

Bőrfotelokban pihen a nyomor.

A megmentett szerencsétleneket a község több emeletes házában helyezték el. A jajveszékelt, lesújtott emberek kétségbeesett mártírummal, rongyosan, éhesen, a kiállott izgalmauktól elcsigázva dideregnek a menedékházak átalakított Körösvölgyi takarékpénztár bőrfoteles helyiségeiben; ahová az emeleti ablakokon át közvetlen szürkéségével sunyít fel a gyilkos vízár. Ezeknek mindenük oda veszett. A lassan apadó víz alól már előtűnik a tombolás nyomorúsága: eddig mintegy hetven ház dől össze és közel kétszáz épület rongálódott meg. A megmentett élők földel alá helyezése után most már sor került az árvíz emberáldozatainak megállapítására. A felszínre került romok alatt és a csáklák segítségével eddig 17 megfulladt emberi holttestet találtak. A szerencsétlen áldozatok két kis gyermek kivételével, öreg emberek, akik nem tudtak megbirkózni a szabad mezőről gát nélkül rájuk zúdult vízár hullámaival, ami teljes erővel gyűrte maga alá a községszéli viskókat. A külvárosban lakó szegény öreg napszámosok számára nem volt irgalom. Az eltűntek után itélve, közel hatvanra tehető azoknak a sze-

rencsétlen embereknek a száma, akik az árvízkatasztrófa áldozatai lettek.

Szemtanu az első pillanatok borzalmairól.

Ameddig a szem ellát: víz és víz. Az uccákban és az alacsonyabb fekvésű részekben nyugodtan, kielégülve pihen a megrekedt ár, amiből lassan napvilágra kerülnek a borzalmas tusák nyomai. Rokonok, barátok és ismerősök kutatnak a rokonok, barátok és ismerősök háza táján, köny, halál, kétségbeesés mindenütt. Borosjenő legalább husz esztendőre koldussá tette a katasztrófa. Az első pillanatok borzalmát így mondotta el Csizmás Sava erdész, aki pár lépésre lakott a Körös partján.

— Éjfél körül lehetett, az egész ház aludt, én félálomban irtózáttal hallottam a rettenetes vihar bömbölését, amire emberemlékezet óta nem volt példa. Egyszerre hirtelen tompa reccsenésre ébredtem, azt hittem, a vihar ereje felszakította a szobaajtót. A nyitott ajtón keresztül jeges áramlat sü-

Miniszterek az árvíz-vidéken.

Tegnap délelőtt fél tizenkét órakor Aradra érkezett Constantinescu Sándor földművelésügyi miniszter és Georgescu János közigazgatási vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa, dr. Lázár Agoston alispán, Tomulescu Cristian radnai képviselő, Barza kamarai képviselő, Vulpe József szigurancafőnök és a megye több vezetőjének kíséretében különvonaton folytatta útját Kisjenő felé, ahol autóra szállt, hogy az árvíz által sújtott területeket megtekintse. Kisjenő állomásán Barbu görög keleti román esperes üdvözölte a minisztert, akinek megköszönte a kormány gyors segítségét, majd Boariu tanfelügyelő mondott néhány üdvözlő szót. A miniszter 40.000 lej gyorssegélyt és egy vagon lisztet utalt ki azok számára, akik élelem nélkül maradtak és otthonukból menekülni voltak kénytelenek. A miniszter meglátogatta Borosjenőt is és a prefektusnak utasítást adott, hogy küldjön pontos jelentést arról, hogy mennyi szántóföld került víz alá. Kisjenőn Constantinescu Alecu vezetésével segélybizottságot alakítottak, amelynek elnökévé a prefektust választották meg. A bizottság tagjai lettek Barbu esperes, Boariu tanfel-

vitett be és a következő pillanatban — mintha a föld alól tört volna fel — az asztal-magasságu víz a hátra vette az ágyunkat s bennünket himbálva egyik faltól a másikig lökött. Közvetlen a szomszédságunkban áttört a gát. Felesegem és kis leányom az lejtésztől félőrülten, ájulva belebuktak a szennyes árba, de ekkorra már szerencsére segítség érkezett. A legnagyobb baj az volt — folytatta, — hogy az áradást a község feletti szakaszon várták s mindössze tíz-husz intellektuel, aggódva a Körös rohamos emelkedése miatt, egész éjjel készen állt, hogy az esetleges katasztrófa idején segítségére lehessen embertársainak. Azonban igen szomorú jelenet volt az, hogy a lakosság háromnegyed része közömbösen nézte a pokoli pusztítást s ezeket még csendőrszuronyokkal sem lehetett az önfeláldozó mentők és a szerencsétlen áldozatok segítségére küldeni.

Pénzes Arthur.

ügylő, a községi bíró és a jegyző s az ő feladatuk lesz, hogy felbecsüljék a kárt és ennek arányában osszák szét a kiutalt segélyt. Utasítást kapott egyben Piso János aradi állami erdőigazgató, hogy az árvíz által sújtott szegény lakosság számára az építkezéshez szükséges faanyagot teljesen ingyen, a kevésbé szegények számára pedig fél áron adja. Rendelete adott a miniszter a bizottságnak arra vonatkozóan is, hogy lépjenek érintkezésbe a téglagyárakkal, hogy azok a megfelelő mennyiségű téglát azonnal rendelkezésre bocsájthassák és tavasszal azonnal megkezdődhesenek a szükséges építkezések. A miniszter Aradról még az éjszaka folyamán tovább utazott Dévára. Ma különben Boneu Vazul vármegyei főjegyző és Puticiu központi főszolgabíró kiutaztak Kisjenőre, hogy a szükséges intézkedéseket megtegyék, miután Spacovicu Vazul kisjenői főszolgabíró a cluji klinikán fekszik betegesen és a közigazgatás másik vezetője karácsonyi szabadságra utazott, amelyről még nem tért vissza. A közigazgatás eme vezetője ellen különben fegyelmi eljárás indult, mert engedély nélkül hagyta el állomáshelyét.

Forgalmi akadályok.

A vasuti közlekedésben éppen az ünnepek alatt következtek be a súlyosabb forgalmi zavarok. Az arad-telusi (tövisi) vonalon eddig csak a Koslarnál elmosott vasuti híd akadályozta a forgalmat, amelyet sikerült annyira rendbehozni, hogy a vonatok Alba-Iuliától (Gyulafehérvártól) ismét zavartalanul közlekedhettek Tövisig. Most azonban újabb akadály keletkezett, mert a megáradt Maros teljesen hasznavehetetlenné tette Konop és Berzava között Nádasnál a vasuti hidat, úgy, hogy most már Dévával nem lehet átszállás nélkül közlekedni. Mintegy kétszáz méteren gyalog kell megtenni az utat az utasoknak és a gyalogosok számára még alkalmas hidon mennek a szerelvényig, amely tovább viszi őket. A nemzetközi gyorsvonat azonban közvetlen összeköttetéssel bonyolítja le a forgalmat Temesváron és Orsován keresztül. Ma különben az a

nemzetközi gyorsvonat, amelynek Bucuresti felől reggel hét órakor kellett volna Aradra érkeznie, nyolc órás késéssel délután 3 órakor futott be az aradi állomásra. A vonatot nem az árvíz tartóztatta fel, hanem az a kisebbmértetű vasuti szerencsétlenség, amely Turnu-Severinnél történt az elmúlt éjszaka. Egy tehervonat siklórtájára törött és egy fél napon keresztül gátolta meg a forgalom sima lebonyolítását.

Arad és Oradea-mare (Nagyvárad) között teljesen szünetel a vasuti forgalom. Livadia és Tamásda között olyan óriási víz borítja a vasuti vonalat, hogy a majd nem harminc kilométeres utszakaszon még átszállással sem bonyolítható le a forgalom. Egyes helyeken hatvan centiméteres vízreteg hömpölyög a sinek fölött, de vannak helyek, ahol legalább másfél méteres magasságban bo-

ritotta el az áradat a vasuti töltést. Az aradi osztálymérnökség vezetői sinautón mentek ki a megrongált és elborított vonalra, s megállapították, hogy igen sok helyen valósággal a levegőben lógnak a sinek, mert alóluk a víz teljesen kimosta a töltést. Mintegy 5000 köbméter salakra és földanyagra lesz szükség, hogy a tönkretett vonalat ismét helyreállítsák. A vonal helyreállítása pedig, — amihez az ár apadásáig nem kezdhetnek hozzá — körülbelül egy hónapig fog eltartani. S így alig van remény arra, hogy Arad és Nagyvárad között egy hónapon belül közvetlen vasuti forgalom létrehozható lenne.

Az arad-brádi vonalon a helyzet ma is változatlan. A vonatok csak Mocreáig (Apatelekiig) járnak s amíg az apadás meg nem kezdődik, addig itt sem közlekedhetnek a vonatok tovább. Az apadás bekövetkezése után azonban minden remény megvan arra, hogy néhány napon belül helyreállítják a forgalmat legalább Borosbesig. A Nagyváradon és Kolozsváron keresztül Bécs és Bucuresti között közlekedő nemzetközi gyorsvonat, amely néhány napig Arad, Temesvár és Orsován át járt a fővárosba, ismét a rehdés utvonatát használja, azonban Aranyosgyéresnél a Szamos áradása miatt át kell szállani. Az arad-nagyvárad radi vonal utasai különben most, hogy Tövis felé is Kolozsvárral is helyreállott a forgalom. Ismét Kolozsváron át járnak Nagyváradra, ami körülbelül 15 órát jelent az eddigi 3 s fél órával szemben.

Az arad-hegyaljai villamos vasut forgalmában is zavarokat okozott az árvíz. A kladoval völgyet és környékét annyira elöntötte a víz, hogy a villamos csak Minisig (Ménésig) jár. Ménés és Radna között egyáltalában nincs közlekedés. A pálya azonban nem rongálódott meg és így az apadással egyidejűleg ismét megindul az egész vonalon a villamos forgalom.

Az aradi postafőnökség közlése szerint a táviróforgalom az egész megyében Gurahoncot, Halmágyot, Pleskucát, Csucsot, Sajtényt és Nagylakot kivéve rendszeren működik. Minthogy Nagyváradra a vasuti összeköttetés szünetel, az aradi posta autobusjáratokkal próbálkozik, amelyek azonban csupán leveleket és értékküldeményeket kézbesítenek. Nagyváradról ma meg is érkezett az első postaautó. Tövis felé, minthogy Konop és Berzava között még mindég átszállással bonyolítható le a forgalom, szintén csak leveleket vesz fel és továbbít a posta.

Negyven millió lej a kár Kolozsmegyében s Tordán.

Cluj. A kolozsmegyei árvíz újabb apadásáról érkeznek jelentések. A vármegyei prefektura által kiadott hivatalos jelentés szerint az árvíz Cluj környékén 15 millió lej kárt okozott. Megállapították, hogy az árvíz kedden éjjel jelentkezett első ízben. Rekető község került először víz alá, mivel mély völgyben van. Utána következtek Magura és Marisél községek. Az előbbi községben három, az utóbbiban négy ember a víz alatt

ban lelke halálát. Marisel községben egy négytagú családot házzal együtt magával ragadott az ár és egy sziklafalhoz vágott, ahol valamennyien szörnyet haltak. — Szamosújváron százhusz ház áll víz alatt. A hatóságok itt ágyulósokkal próbálják a jégtorlaszokat felrobbantani. Egyébként a nagyobb veszély elkerülése végett elkezdték egy újabb védgát építését. A várost tegnap meglátogatta Saveanu közegészségügyi miniszter, aki 200 ezer lejt hozott magával Bucurestiből, hogy szétossza az árvíz sújtotta községek lakói között. A kalotaszegi fatermelők az árvíz következtében óriási kárt szenvedtek. A fatelpekről 40 ezer darab farönköt sodort magával az ár. Tordán az árvíz nem okozott nagyobb károkat a városban, ellenben a gyártelepeken óriási pusztítás. A cementgyár raktárából hat vagon buzát mosott el az Aranyos, mely megrongálta az üzemet és előtörte a munkáskoloniát, hozzávetőleges számítás szerint a kár tízmillió lej. Ugyanemmi károsodást szenvedett a tordai üveggyár. A Solvay művek hétmillió lej kárt szenvedett.

A tordai Renner-bőrgyár az árvíz következtében 300 ezer lej veszteséget szenvedett, az Első Élesdi és Tordai Mészégető R. T.-t félmillió kár érte. A vállalat igazgatóját, Emmerich Endrét azonban jóval nagyobb károsodás érte, mert házáat a víz teljesen eltelepte és összes értékeit elpusztultak.

Kolozsvár és Dés között a vasúti forgalom vasárnap reggel helyreállt. A szamosvölgyi vonalon Boncidiáig közlekednek a vonatok, onnan pedig autobuszon bonyolítják le a forgalmat. Désen a nagysétátér, az állatvásártér és két uca került víz alá, komolyabb baj azonban nem történt. A mentési munkálatok közben két ember elünt.

Szilágymegyében a Kraszna völgyében vált katasztrófális jellegűvé az árvíz. A Zilah és Szilágysomló közötti vasútvonalon a pályatest legnagyobb része víz alá került. Ezen a vonalon négy nap óta minden forgalom szünetel, az autobuszközlekedés azonban megindult.

Az abrudbányai keskenyvágányú vasút töltését az Aranyos elmosta és a hatalmas vasúti hidat, kőpilléireivel együtt felfordította. Az aranyosgyéresi vasúti hidat két század utász katoná három ponton segítségével ideiglenesen helyreállította és ezért nagyvárad és Bucuresti-i között a vasúti forgalom megindult.

— **Ugron András tragédiája.** Marosvásárhelyről jelentik: Ugron András, a magyar párt marostordai tagozatának társelnöke szerdán délután gróf Toldalagi Mihály társaságában Marosvásárhely főterén sétált. Ugron András séta közben hirtelen elsápadt és összeesett. Azonnal lakására szállították, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy feloldali szélütés érte. Az idős ur szem- és rágóidegei megbénultak s most mesterségesen táplálják. Ugron András állapotában s mai napon örvendetes javulás állott be. Orvosai remélik, hogy hamarosan marad.

Adakozzunk az árvíz-károsultaknak!

Megmozdult a társadalom.

(Saját tudósítónktól.) Amerre végigszántott a szörnyű áradat, rettentő pusztulás, halálos kétségbeesés, borzalmas nyomor maradt a nyomában. Ezek maradtak hajléktalanul, szegény emberek kevéske jószágát ölte meg, egész természetét pusztította el a romboló áradat. Amikor hírért vettük a borzalmas katasztrófának, nyomban megindítottuk a gyűjtést a katasztrófa-sújtotta ezerek részére, akiket az árvíz koldusszegénnyé tett, akikre nyomorúság vár. Ezekre a szerencsétlenekre azoknak kell segíteni, akiket jósorsuk megoltalmazott ebben a kataklizmában. Társadalmi akciónkat **Stauber József** főszerkesztő nyitotta meg a maga adományával, majd fölkererte **Tenner Lászlót**, az ismert emberbarátot a gyűjtés vezetésére, aki a nemes munkát a legnagyobb ügyszeretettel vállalta.

A társadalmi gyűjtésnek már az első napon jelentős eredménye volt, de ki kell terjednie a segítő akciónak minden hajlékba, ahova eljutnak ezek a sorok. Mert sok bajt kell orvosolni, sok könnyet kell letörölni, sok éhező szájnak kell kenyeret adni. Nagy nyomorúság szakadt erre a vidékre, amelynek csaknem minden zugából sikolt a kétségbeesés azok felé, akiket megkímélt a sors. Minden adományt, legyen bármily kicsiny is az összeg, szívesen fogadunk és nyilvánosan nyugtázzunk. Ma még nem tudjuk, ki, vagy kik veszik kezükbe az

árvíz-károsultak segélyezését, de biztosíthatjuk ennek az újságnak minden olvasóját, hogy a hozzájuk beküldött segélyeket oda juttatjuk, ahol legnagyobb a nyomorúság.

Emberek! Odakint a falvakban összeomlott házak mellett, elpusztult otthonok fölött, gyilkos tengerek árja szélén félholtra fagyott emberek, betegre rémült, síró asszonyok, az éhségtől elgyötört gyermekek sorsa függ a ti jószágotoktól. A téli éjszakák dermesztő sötétségében hajléktalan véreink töledek várják a szeretet melegét, összeomlott életük megmentését. Ne késsetek, mert hideg az éjszaka, gyötör a láz, maró az éhség odakint a kiáradt vizek szomorú partjain!

Az **Aradi Közlöny** gyűjtésének első napja a következő eredményt járt:

Stauber József	1000 lej
Tenner László	1000 lej
Hirschfeld Mór	1000 lej
Feiner Farkas	1000 lej
Seidner Dezső	1000 lej
Ehrenwald László	500 lej
Mellinger József	1000 lej
Radó Gyula	1000 lej
Kaufman Lajos	1000 lej
Dr. Reusz Miklós	1000 lej
Bársony Andor	1000 lej
Dr. Éles Géza	1000 lej
Goldschmidt Sándor	1000 lej
Seidner Sándor	1000 lej

összesen 13.500 lej

A gyűjtést folytatjuk és a hozzájuk érkező adományokat naponta nyilvánosan nyugtázzuk.

Árvízveszedelem Magyarországon.

Nyolcvanezer hold föld van víz alatt Békésmegyében.

(Budapest, december 28.) Egész Békés megyét óriási veszedelem fenyegeti a három Körös nagy áradása miatt. Komádi, Vésztó s Gyula környékén 80.000 hold szántóföld van víz alatt. A vasúti forgalom Vésztó és Komádi között szünetel, a vasúti pálya az ott rekedt vasúti kocsikkal együtt víz alatt áll. A helyzet különösen Vésztón igen súlyos. Békéscsabára már eddig is rengeteg menekült érkezett és bár emberéletben eddig nincsen kár, az anyagi károsodás annál nagyobb. Gyula és Sarkad között is megszűnt a vasúti közlekedés. Dr. Kovácsics Dezsőt, Békésvármegye főispánját kormánybiztosnak nevezték ki, aki ma Vésztőre utazott és átvette a veszélyeztetett területek fölött a teljhatalmu parancsnokságot. A kormánybiztos erélyes intézkedésekkel megszervezte a mentési munkálatokat és a Vésztó környékének munkabíró férilkossága még a karácsonyi ünnepeken is kintdolgozott a gátakon. Vésztőre egy század utászkatona

nát rendeltek ki, akik csónakokon és tutajokon mentik az embereket, a jószágokat és egyéb értékeket, sokszor drámai jelenetek között. A kormánybiztos újabb műszaki csapatokat kér, mert sürgősen új gátakat kell emelni a folyton veszedelmesen növekvő ár elé. A Holt-Körösönél átvágták a gátakat és a vizet a rétekre engedték s így remélhető, hogy több községet megmentenek. Komádi körül is rendkívül veszélyes a helyzet. A víz behatolt a községekbe, előtörte a munkás-lakóházakat és az államvasutak összes vonalait úgy, hogy a forgalmat teljesen meg kellett szüntetni. A menekülteket a békéscsabai iskolákban helyezik el és ételmérésükről a város gondoskodik. A menekültek között sok gyermek és csecsemő van. A cserkészcsapatok is állandóan készenlétben vannak és résztvesznek a mentési munkálatokban.

Gyula városát is fenyegeti az árvíz. A 40.000 holdas Almásy-uradalmat teljes egészében elő-

törte a víz. Az utászkatona tervszerűen dolgoznak és kiirtják a veszélyeztetett területeket. Óriási baj, hogy az eső folyton szakad. Gyulavárit körgát védi és így valószínű, hogy sikerül megmenteni az árvízről. Félhivatalos közlés szerint az 1879-ben Szegedet elpusztító árvíz óta nem volt Magyarországon olyan nagy árvízveszedelem, mint most.

Dienzl Oszkár öngyilkos lett.

Világhírű magyar zeneszerző tragikus halála

(Budapest, december 28.) Megdöbbentő öngyilkosság tartja izgalomban a magyar főváros zenekedelő közönségét: egy tehetséges és az egész világon elismert nevű magyar zongoraművész vett véget önkézzével életének. **Dienzl Oszkár** zongoraművész és zeneszerző karácsony másodnapján veronállal mérgezte meg magát és rövid szenvedés után meghalt. Levelet nem hagyott hátra, de azt mondják, hogy tettét szerencsétlen családi élete miatt követte el. Első feleségétől, Rácz Erna hangversenyénekesnőtől elvált Dienzl, még pedig Márton Gyula díszműárkereskedő s kormányfőtanácsos felesége miatt. A bíróság a válást ez év februárjában mondta ki és ekkor Dienzl nyomban feleségül vette Mártonét, akinek egy három, egy 15 és egy 18 éves gyermeke van. Ugyalászik, hogy Dienzl második házasságában nem talált boldogságot, mert az utóbbi időben összeköttetést keresett elvált feleségével, akihez karácsonyra is megakarta magát hivatni, de ez a közeledése visszautasításra talált. Dienzl apósa szerint azonban a művész halálának nem ez az oka, mert szerinte nem öngyilkosságról, hanem szerencsétlenségről van szó. Dienzl idegessége és almatlansága miatt állandóan veronált szedett és véletlenül is bevehetett nagyobb adagot. A művész első felesége is nyilatkozik és kijelentette hogy volt férjének az ő elutasító magatartásából látnia kellett volna, hogy az nem volt rideg, s főleg nem volt végleges és még várnia kellett volna. Hangsúlyozza, hogy mindig csak Dienzl szerette, de nem tudta ilyen hamar elfeleteni neki, hogy mit cselekedett vele. Dienzl mindössze 49 éves volt és már harminc esztendővel ezelőtt feltűnést keltett szerzeményeivel. Első operettjét azonban csak a napokban fejezte be. A tragikus sorsú művészembert kedden temetik el a Kerekesi temetőben.

— **Uccai verekedés.** Az elmúlt éjjel Balog Ferenc aradi fiatalember több barátja társaságában mulatozott. Záróra után a Piata Avram Iancu (Szabadság-terén) a barátok összekülönböztek, amiből előbb veszekedés, majd verekedés támadt. A verekedés hevében mámoros társai súlyosan összeverték Balog Ferencet, aki négy helyen szenvedett koponyatörést. A megvert fiatalember sebeit a Rozsnyay-gyógyszertárban kötélték be. A támadók ellen eljárás indult.

MULATSÁG

Január 9.

Az aradi izraelita jótékony nőegylet bálja.

Pompás és felejthetetlenül szép estély színhelye lesz január 9-én az aradi Fehér Kereszt nagyterme. Az elmúlt esztendő legkellemesebben sikerült estélyei közé tartoztak az aradi Izraelita Jótékony Nőegylet báljai és most tradícióhoz híven ismét nagyszemélyes eseménnyel gazdagítja Arad bál szezonját. Kifünő műsor, a szórakozás minden fajta és nagyszemély rendezői gárda fogja öregbíteni az egyesület jó márkájú nevét. Sok szim és erdelti ötlet teszi változatossá a programot, amelyet Szilágyi Jenőné konferanszszertű prologusa fog bevezetni. Tölőssy Magda, a ragyogóan tehetséges fiatal hegedűművész ad elő ezután néhány számot, majd madame Borel énekel igaz művészettel román és francia operáriákat és szonókat. Mindkettőtököt dr. Szelle Károly fogja zongorán kísérni. Majd bemutatják „Ejlen a fiót” című blüettet, amelynek főszerepét Grünbaum Annie játsza. Következő szám egy csokoládérevál lesz, amelyben parodizálják a világvárosokban mostanában vendégszereplő „Chocolades Kiddies” néger revütársulatokat. Erdelti angol táncok és muzsika, originális jazz-band fogják tarkítani ezt az eredeti parodiát, amelyben felvonulnak Arad legszebb leányai. A parodiát különben Deutsch Mancsi rendez, aki egyenesen erre az estélyre jött haza a Bécs mellett levő Hellerauból, ahól a Dalcroze-iskola egyik legkiválóbb növendéke. A bál este tíz órakor kezdődik és színhelye a Fehér Kereszt nagyterme lesz, ahol Arad előkelő hölgyei fognak kiszolgálni a kifünő bűftében és cukrászdában. Műsor után természetesen reggelig táncolnak cigánymuzsika s jazz-band mellett.

Karácsonyi piknik. Hangos vigás, kellemes hangulat, zsúfolt terem és előkelő közönség jellemezte Kiss Anny aradi táncanáró fényesen sikerült s kifünően megrendezett vasárnap esti piknikjét. Az aradi diák ifjuság elitje gyűlt össze Kiss Anny első idei piknikjére, hogy a — szünidő minden kellemességét kihasználva — a szürke iskolai padok komoly egyhangúsága után hódoljanak a tánc muzsájának. A pikniken a 9 órai kezdettől fogva a záróráig ötórán keresztül — a szupét leszámítva — szinte szüntelenül ropták a fiatalok a legmodernebb shimmyt, blueset, tangót kifünő zongora s hegedűkísérettel. Éjfél előtt szupé volt s a kifünő táncolókat pompás ételektől, csemegéktől roskadozó asztalok várták. A falatozás utáni szupé-csárdás még inkább emelte a hangulatot s éjfél utáni 2 óra tájban csak többszörös ráadás után távoztak el a jelenlévők. Az estélyen jelenlévő hölgyek

Ferenc József püspök balesete.

Az agg unitárius egyházfő súlyos zuzódásokat szenvedett.

(Cluj-Kolozsvár, december 28.) Az egész városban vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül nagy megdöbbenést keltett Ferenc József unitárius püspök balesete. Az ősz főpap szerdán este szobájában foglalatoskodott, miközben az egyik szék rényhez székelt állított, hogy annak tetejéről valamit leemeljen. A szék megbillent és a püspök elvesztve egyensúlyát a földre zuhant. A zajra berontottak családtagjai, akiknek a püspök nagy fájdalomról panaszkodott. Azonnal orvosokat hívtak, kik azonban semmiféle külső sérülést

nem tudtak megállapítani. Csütörtök reggel dr. Steiner és dr. Gyergely orvosok ismét megvizsgálták a beteget és miután csonttöréstől féltek, be szállították az Erzsébet Mária szanatóriumba. Az itt eszközölt röntgen vizsgálat megállapította, hogy az egyházfő jobb csipőjén súlyos zuzódást szenvedett és emiatt hosszabb ideig fekvődni kell. Steiner professzor véleménye szerint minden remény megvan ahhoz, hogy a kilencven éves püspök felépüljön. Ferenc Józsefet naponta nagyszámu érdeklődő keresi fel betegszobájában.

Erdély magyarsága választásra készül.

A kolozsvári magyar párt tagozatának közgyűlése.

(Cluj—Kolozsvár, december 28.) Vasárnap délelőtt 11 órakor a Magyar Párt kolozsvári tagozata a pártközpont helyiségében évi rendes közgyűlést tartotta meg. Az óriási érdeklődés mellett lefolyt közgyűlésen Remenyik Károly mérnök elnökölt. Az elnöki megnyitó után Hantos Gyula a tagozat titkára részletesen ismertette az elmúlt év eseményeit, melyet a közgyűlés meglepedéssel vett tudomásul. Ezután azzal az ürügyel akar hozzászólni Polonyi Albert kolozsvári nyomdatulajdonos, egy nemrég megindult bulvár-lap kiadója kért szót és durva hangnemből támadta úgy a központi, mint a tagozati vezetőséget. A megjelentek általános felháborodással utasították vissza Polonyi támadását. Kovács Kálmán püspöki titkár pedig rámutatott arra, hogy Polonyi azért támadta a pártvezetőséget, mert nem kapott lapja részére a párttól anyagi támogatást, amit az ő közbenjárásával próbált megszerezni. Gombos Benő felszólalása után Havas Lázár tartott lelkes beszédet s kikelt azok ellen, akik állandóan a pártvezetőség működését kritizálják, amikor a párttagok nagyrésze egyáltalán nem teljesíti kötelességét. „Jaj annak a pártnak, — mondotta — ahol az elnökségnek levett kalappal kell kérni minden egyes tagot arra, hogy kötelességét teljesítse.” Utána Váró Béni szólalt fel és ajánlotta, hogy az elnökségnek fáradhatatlan munkájáért és tevékenységéért a közgyűlés bizalmat szavazzon. A megjelentek nagy lelkesedéssel egyhanguan elfogadták

az indítványt. Fekete-Nagy Béla a községi választásokról tartott hosszabb előadást. Beszédében odaközlődött, hogy a magyar pártban a nemzeti együttérzés még nincs annyira kifejlődve, a mennyire azt a mai viszonyok megkövetelik, de a gyakorlati politikai élet és elsősorban a községi választások hívátva vannak, a nemzetpolitikai nevelés megadására és azoknak a hiányoknak pótlására, amit a múltban elmulasztottak. Ezen a téren a magyar pártnak két főkötelessége van: 1. Hogy gondoskodjunk arról, hogy mindenki bekerüljön a választók névjegyzékébe. 2. A választásokon mindenki résztvegyen és a magyar ügyet támogassa. Zagoni István dr. ugyancsak a községi választások ügyében szólt fel. Ez után ismét Kovács Kálmán emelkedett szólásra és indítványozza, mondjanak köszönetet Ugron István pártelnöknek, Balázs Árpád és Balog Arthur egyházi kiküldötteknek a genfi önzetlen fáradozásokért, javasolta ezután, hogy fejezzék ki hálájukat az erdélyi magyar sajtónak azért a kitartó szivósságáért, amellyel Anghiescu magánoktatási törvénye ellen a harcot vitték. Indítványozza továbbá, hogy a közgyűlés szavazzon köszönetet Sándor József kamarai képviselőnek, aki egymaga állt helyt a kamarában a kisebbségi oktatás szabadságáért. Kovács Kálmán valamennyi indítványát nagy lelkesedéssel magukévá tették. Gabányi Imre dr. és Utó Sándor rövid felszólalása után az elnök fél 11 órakor berekesztette a közgyűlést.

névsora a következő: Urasszonyok: Münz Mártonné, Róthi Adolfné, Winternitz Jenőné, Stecki Adolfné, dr. Éles Gézané, Lissem Sándorné, Seidner Bernátné, Szenes Henrikné, Halmos Dezsőné, Klein Miksáné, Dénes Jakabné, Kovács Miksáné, özv. Szilárd Miksáné, Szömörkényi Rezsőné, Sámuel Arnoldné, Neubauer Oszkárné, Székely Andorné, Fischer Mórné, Mittler Izidorné, Wiedecker Mórné, dr. Löwinger Miksáné, Krausz Gyuláné, Glück Józsefné, Bonyhádi Dezsőné, Reisner Magda, Reisner Lenke, Kovács Sándorné (Budapest), Fischer Leoné és még számosan. Urleányok: Róth Klári, Kánitz Juci, Winternitz Sári, Chlewitz Rózi, Szenes Márta, Seidner Julka, Szömörkényi Magda, Lévy Anca, Klein Lily, Kovács Ily, Lissem Ilus, Schulhoff Magda, Dénes Bözi

és Klári, Székely Klári, Fischer Médi, Adler Klári, Halmos Bözsi, Szilárd Mancsi. — Nagyszerűen sikerült két pikniket rendezett karácsony első és másodnapján Berczy Ilonka táncanáró kulturpalotai új tánctermében. Az első nap megjelent urleányok névsora a következő: Bienstock Tuka, Wolff Boris és Mucu, Groszman Annus, Nyári Anikó, Weinberger Bözsi, Reiszfeld Sári és Baby, Brandesz Mancsi és Böske, Vértes Cella, Moskovitz Zita, Holländer Zsuzska, Nádasdy Böske, Lászka Dusi. Másodnap: Mairovitz Annus, Évi, Margit, Szerényi Kató, Salgó Magda, Schulhoff Magda, Groszman Ilonka és Annus, Wolff Boris, Bienstock Tuka, Brandesz Mancsi, Adler Klári, Halmos Bözsi, Rác Magda és Lily, Koczander Liese, Schvartz Magda, Schauer Bella, Neu

mann Böske, Brunner Gigi és Katzi, Joanovits Györgyi, Eisler Lily, Róth Piri, Hirsch Hilda, Faragó Klári és Boci.

— Az AAC Szilveszter-estéjét nem a Fehér Kereszt, hanem a Központi szálloda nagytermében tartja.

Betörések Aradon.

(Saját tudósítónktól.) A karácsonyi ünnepek alatt rendkívül megszapordott Aradon a betörések száma, amiket a legnagyobb részben ismeretlen tettesek követtek el. Braun N. Antal aradi festékkereskedő jelentette a rendőrségen, hogy az elmúlt este ismeretlen tettesek kifosztották a lakását, ahonnan közel százezer lejt értékű ruhaneműt loptak el. Tegnap délután a kereskedő családjával sétálni ment s a házban csak Lakatos Jánosné maradt. Este nyolc órakor tértek vissza s megdöbbenéssel látták, hogy a lakás ajtaja tárva-nyitva áll, a szobákban nagy felfordulás van s a felfeszített szekrényeket teljesen kifosztották. A gyanu azonnal Lakatos Jánosnéra esett, aki a lonott holmikkal együtt tűnt el a lakásból. Néhány hónappal ezelőtt került Braumékhoz a Lakatos-házaspár. Lakatos Sándor mint boltiszolga és a felesége mint bejárónő nyert alkalmazást. Rövid idő múlva Lakatos kilépett állásából és a hiaztól kapott néhány ezer lejből mulatozni kezdett, majd mikor a pénze elfogyott, megszökött Aradról. Két hónapig mit sem hallottak róla. Nemrégiben ismét előkerült és ekkor az aradi sziguranca kémkedés gyanuja miatt letartóztatta. Lakatos a vizsgálat folyamán beismerte, hogy a két hónapot Magyarországon töltötte és azt is bevallotta, hogy másfél millió koronát kapott valaminek a megfigyelésére. Lakatos kihallgatása után átadták a rendőrségnek, ahonnan azonban fogdájának rácsát feltörve, megszökött. Hogy ezután mi történt vele, senki sem tudja. A Brauméknál történt betörés nyomozásának folyamán már megállapították, hogy Lakatos Sándor Aradon bujdosott és valószínűleg segédkezett feleségének az elmúlt este végrehajtott betörésben. — Csatlós József aradi lakos jelentette a rendőrségen, hogy a Bulv. Regele Ferdinánd 39. szám alatt levő lakását ismeretlen tettesek az elmúlt éjjel kifosztották. — Szeiler Péternek a Pta Mihail Vitcauzul-téren levő cipészműhelyéből 5 pár cipőt vittek el 5000 lejt értékben. — Bontak Jakab aradi lakos Str. M. Costin 5. szám alatt lakásából két férfi öltönyt, egy férfi és egy női félikabátot és több ezer lejt értékű ágyneműt raboltak el ismeretlen betörők, akik a harcosok holmát egy sárga bőröndbe gyömöszölve szállították el. A rendőrség erélyes nyomozást indított a betörők kézrekerítése érdekében. z

Lysolform
legjobb fertőtlenítő szer!

H I R E K.

— Jubileumi számunk sikere. Az *Aradi Közlöny* 64 oldalas jubileumi száma megtalálta a helyes utat a nagyközönség szívéhez. Annyi szeretet és melegség áradt a múlt képeit felidéző lapokból, hogy még azokban is jóleső érzéseket keltett, akik nem éltek át a kedvesen, kedéllyel és szívvvel fellevenített emlékeket. Ezzel a szívesen adott és szívesen fogadott Karácsonyi emlékekkel újabb bensőséges és elszakíthatatlan kapcsolatot teremtettünk az *Aradi Közlöny* és hatalmas olvasótábor között. A közönség a jubilaris szám példányait szinte elkápródtatta az árusító helyekről úgy, hogy a kiadóhivatalt alig győzte az utánpótlást. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, a budapesti sajtóban is számottevő sikere volt a Karácsonyi jubilaris számunknak. Az összes nagyobb budapesti organumok, mint az erdélyi kisebbségi magyar újságírás ünnepeiről meleg sorokban emlékeznek meg az *Aradi Közlöny* jubileumáról.

— Birák áthelyezése. A hivatalos lap közlése szerint az aradi törvényszékről elhelyezett Sotirescu és Ionescu Emil törvényszéki birák helyére ideiglenesen Costa és Pop Oradea-marei törvényszéki albirákat helyezték Aradra. Az új birák valószínűleg január 15-én foglalják el helyüket.

— Karácsonyi ünnepek az árvaházban. Nagyszerű Karácsonyi ünnepeket rendezett csütörtökön délután a ségai állami ovódában Bolescu Silvia ovónő. Délután öt órakor kezdődött az ünnepség az ovóda nagytermében, ahol szépen díszített Karácsonyfa várta a gyermekeket és a vendégeket. Az összes szülők megjelentek az ünnepélyen, a gyermekek nagyszerűen betanult Karácsonyi énekeket adták elő, majd kisebb színdarabokat játszottak nagy sikerrel és taps mellett. Az ünnepély végén a szülők megköszönték Bolescu Silvianak erkölcsetlen fáradozását.

— Házasság. Dr. Eckhart Ferenc m. kir. külügyminiszteri osztálytanácsos (Bécs) és Janda Elza (Budapest) házasságot kötöttek.

— Eljegyzések. Dr. Kövess László és Sik Bözsike jegvesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Boldor Demeter és Nemzozsiky Annuska, Gáicsán György és Nemzozsiky Etelka jegvesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Néhai kissolyosi Páll Miklós főerdőtanácsos leányát, Margitot eljegyezte bodrogi Koch Rudolf Budapestről. (Minden külön értesítés helyett.)

— Kéménytűz. Az elmúlt éjjel a Strada Marasesti 55. szám alatt lévő lakásban, Vesici Jánosnál nagyobb aranyu kéménytűz ütött ki. Két teljes ágynemű-garnitúra a lángok martaléka lett. A tűz továbbterjedését a kivonult tűzoltóknak sikerült megakadályozni.

Képes könyvek, Mesekönyvek
olcsón kaphatók 7083
KNIÉSZER-nél Arad, Bul. Reg. Ferdinand 21

Helyén maradt Aradváros tanácsa.

Még ezen a héten átszervezik a városi adminisztrációt. — Arad mai vezetősége hajtja végre a közigazgatási reformot.

(Saját tudósítónktól.) Arad város tanácsának megbízásából Robu János dr. főpolgármester és Olariu István pénzügyi tanácsos — mint ismeretes — Bucurestiben jártak, ahol a belügyminiszternek átadták az új közigazgatási törvény rendelkezései szerint készült jövő évi költségvetés-tervezetet és beterjesztették. A tisztviselői kar új beosztására vonatkozó javaslatukat. A belügyminiszter átvette a tervezetet, amelyekhez még néhány aktát kért. Ezeket Olariu tanácsos ma este vitte föl Bucurestibe és kétségtelen, hogy a kért kiegészítések után a miniszter approbálta a költségvetést. A

tisztviselők új beosztási tervezete sem nyert még végleges elintéztést, de az eddigi jelek szerint a belügyminiszter a tanácsai előterjesztés alapja ejti meg az új kinevezéseket.

Az új adminisztráció bevezetése dolgában egyébként már megjelent a kormányrendelet, amely igazolta az Aradi Közlönynek már két héttel ezelőtt közölt információját. Az életheleptetési rendelet, melyet a Karácsonyi ünnepeket megelőző napon publikált a kormány, úgy intézkedik, hogy a községi választások megtartásáig a választás útján megalakítandó községi tanácsok hatáskörét az eddigi városi tanácsok látják el.

A pápa bezárta a Szent Kaput.

Egymillió zarándokja volt a szentévnek.

(Róma, december 28.) A Szent Évet megelőző Karácsony estén kibontott szentkapu december 24-én ünnepélyesen bezárult és ezzel véget ért a Sancto Anno, a Szent Év. Hatszázötven év óta, amióta VIII. Bonifác pápa az 1300-ik esztendőzt szent évnek nyilvánította, az 1925-ös szent évnek volt a legnagyobb látogatottsága. Több mint egymillió ember zarándokolt Rómába, hogy a szent évben bűnbocsánatot nyerjen.

A Szent Év bezárása ugyanolyan ünnepélyes szertartások közt történt, mint amilyen ünnepélyes volt a megnyitás. A pápa csütörtök délelőtt zárta be a Szent Péter templom Porta Sancta-ját és a jubileumi esztendőzt. Fél-tizenegy órakor a Sixtus-kápolnába, onnan pedig a Szent Péter-templom előcsarnokába vonult, ahol a Szent Kapu előtt trónt állítottak fel. A Confessio előtt a pápa fogadta a bíborosok és prelátusok hódolatát és rövid ima után ismét a trónuson foglalt helyet. A pápa megáldotta az építési anyagot, majd egy ezüst vakolókanállal háromszor mézshabarcot szórt a kapu felé, azután néhány aranyérmét és három ju-

bileumi felirású követ helyezett el a falban. Ezután megadta az általános jubileumi búcsút és visszatért a Vatikánba.

Rómában most állítják össze a fontos statisztikát arról, hogy mennyien zarándokoltak a szent évre. A világon lakó háromszáz millió katolikus közül több mint egy millió fordult meg ebben az évben Rómában, ami lényegesen több, mint huszonöt év előtt, amikor XIII. Leó pápa háromszázezer zarándokot fogadott.

A zarándokok nagy többsége a szegényebb néposztályból került ki. A legtöbb zarándok természetesen Olaszországból került, ahonnan kétszázezeren utaztak Rómába. Németországból ötven különvontan negyvenötezer. Spanyolországból tizenkétezeren. Franciaországból szintén ugyanennyien. — Jöttek azonban zarándokok Ausztráliából és a Fülöp-szigetéről is.

Az olasz vasut és a posta rengeteg forgalmat bonyolított le. A postai forgalomra jellemző, hogy az idén Rómában tízmillió külföldre irányuló táviratot adtak föl, amelyek nagyrészt zarándokok küldték

— Halálozás. Szemző Armin munkás életének 53-ik évében meghalt. Az elhunytat, akit nagyszámu rokonság gyászol, e hó 29-én délután fél 3 órakor temetik a Strada Granicelor (Török Ignác-ucca) 12. szám alól. — Özv. Walder Albertné született Weisz Fanny 76 éves korában hirtelen elhunyt. Ma délután temették el kiterjedt családja és rokonsága igaz részvéte mellett.

— Sikkasztó postai alkalmazott. Jelentették az aradi rendőrségen, hogy a pályaudvari 2-ös számú postán keresztül érkező levél és csomag szállítmányokat az utóbbi időben ismeretlen tettesek sűrűn megdézsmáltak. A jelentések alapján egy detektív megfigyelés alá vette a postahivatal alkalmazottjait, ami az elmúlt éjjel eredményteljesen járt. A csomagszállítmányok

mögé bujt detektív éppen akkor érte tetten Gróza Miklós altisztet, amikor az a késő éjjeli órákban sorra felbontotta a csomagküldeményeket. Gróza Miklóst letartóztatták és kihallgatása után átkísérték az ügyészségre.

— A foglyok Karácsonya. Az aradi foglyok Karácsonyára a város társadalmi gyűjtést rendezett, hogy a börtönök szomorú lakói is örvendezzenek az ünnepen. A fogház igazgatója ezúton mond köszönetet a nemeslelkű adományozóknak, akik a következők voltak: Román Nőegylet nevében báró Poppné és dr. Ispravnice Severné 3000 lej, Vörös Kereszt Nőegylet nevében Botis Tivadarné 1000 lej, Stauber József 1000 lej, Ispravnice Sever dr. 500 lej, dr. Robu Jánosné 300 lej, dr. Hotoran Victor 300 lej, dr. Miclosi Emil 300 lej, Sommer Nándor 200 lej, dr. Papp

Tivadar 200 lej, Pausesti Miklós 200 lej, dr. Schannen Béla 100 lej, dr. Grosz Jánosné 100 lej, Weisz és Féner 100 lej, dr. Friedmann Ignác 100 lej, dr. Costoi Romul 100 lej, dr. Kövess László 100 lej, Balasie Sándor 100 lej és több husz lejes adomány. Az adományok összege 7780 lej.

— Az árvíz halottjai. Ma három árvízáldozatot jelentettek be az aradi ügyészségnek. Redis Tódorné szül. Bondás Katica 36 éves sikulai asszony a kisjenői árvíz alkalmával halálát lelta. Boioir Illés 32 éves borosjenői lakos a borosjenői árvízben pusztult el, míg a harmadikat Stef György 72 éves kladvai lakost Radna közelében a vízben halva találták arccal a földre borulva. A vizsgálat kiderítette, hogy az öreg gazdálkodó ittas állapotban igyekezett Radna felé. Utközben elesett s úgy hőmpölygött át fölötté az ár, amely aztán megölte. Az ügyészség mindhárom esetben megadta a temetési engedélyt.

— Betörés címen hírt adtunk, hogy Coroban István aradi szabómesternél betörők jártak. Az ismeretlen tettesek nem az üzletet dézsmálták meg, hanem Coroban Attila-téri lakásán jártak s onnan az ottlakó tanoncok két öltöny ruháját vitték magukkal.

— Csavargóhalál. Ma reggel a városi kertészet telkén egy hatvanév körüli ember hulláját találták. A nála lévő iratokból kitűnt, hogy Popa Simonnak hívják és évek óta környék-adományokból él. Az orvosi vizsgálat szerint az öreg ember halálát aggkori végegyenülés okozta.

— Két gyermeket mart meg egy veszett kutya. Karácsony első napján a Strada Doamna Balasa (Purgiv Majosné-uccában) egy csatangoló veszett kutya két kis gyermeket megmart. Avranucz Illés 3 éves és Ludas György 12 esztendősi fiukat, akik az uccán játszadoztak. A szülők azonnal jelentkeztek a megmart gyermekekkel dr. Cucu városi főorvosnál, aki elrendelte, hogy a fiukat a Cluj Pasteur-intézetbe szállítsák. Az erdélyszerte pusztító áradások miatt azonban két napig nem indult vonat sem Tövisen, sem Oradea-maren keresztül Cluj felé. Klónösen Avramucz Illés sebesülése súlyos, akit a veszett eb az uccán mart meg. A szerencsétlenül járt gyermekek helyzete meglehetősen súlyos, mert az ilyen esetekben nagyon fontos, hogy az ol-tásokat minél előbb megkezdjék. Az elmúlt napon a közeli Ágya községből egy tizenégyéves parasztfiút szállítottak be Aradra, akit szintén veszett kutya harapott meg. Mind a három gyermeket a mai napon Timisoarán keresztül a Bucuresti-i Pasteur-intézetbe szállították el.

Nagy újévi vásár

mélyen leszállított árral

Fratii Lengyel

divatruházában megkezdődött.
Arad, Bulv. Regina Maria 22.

Jön!

Jön!

ORGIA

— **Pincetűz Aradon.** Vasárnap déli háromnegyed 1 órakor veszedelmesnek látszó tűz keletkezett a Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 4. szám alatt levő Németh, Szenes és Schwartz textil-cég pincehelyiségében. A tüzet az arra haladók vették észre, mivel a pincének az uccára nyíló rostélyain sűrű füstfelhő nyomult elő. A tüzoltók néhány pillanat alatt kivonultak, addigra már a pince tele volt füsttel és nehezen lehetett megközelíteni. A tüzoltók feltörték a pince ajtaját és 20 perces munka után sikerült teljesen lokalizálni a veszélyes tüzet, melyet ha idejekorán nem tudtak volna elhárítani, nagy károkat okozott volna, mivel a tűz tőszomszédságában nagyértékű anyagokkal megrakott raktarak vannak. Megállapították, hogy a cég pincehelyiségében felhalmozott szén és fa, valamint zsákok égtek el. A tűz keletkezését valószínűleg a pincének az ucca felé nyíló rostélyán bedobott égő cigaretta, vagy gyufaszál okozta.

— **Tolvaj cselédleány.** Az elmúlt napon előállították a rendőrségre Rózsa Zsófia cselédleányt, aki gazdájának, Farkas Dávidnak Strada Gh. Ionescu 18. szám alatti lakásából egy pár nagyobb értékű fülbevalót lopott el. A tolvaj cselédleány ellen eljárás indult.

— **Orvosi hír.** Dr. Antal György hazaérkezett. Ismét rendel.

— **H. Sziklay Gizi** jelmez-bálya január 2-án a Fehér Keresztben.

— **Köhögés, rekedtség, hurut ellen legjobb a valódi RETHY-féle pemetefüccukorka.** Mindenütt kapható.

— **Gyermekkoscsik,** gyermekszékek, játékaruk legszebb kivitelben, nagy választékban Hegedüs cégnél Aradon.

— **Themes nagyszabású Szilveszteri bálya** az aradi városligetben.

— **Könyvtömög kiadás Kerpelnél.**

— **Megjósoljuk,** hogy művészi életvezetésben lesz része a közönségnek az aradi Növendelmi Hivatal január 16-i hangversenyén.

— **A kisenevi kiállítás kormánybiztos táviratilag** azt az értesítést küldte, hogy a kisenevi nagy állami osztálysorsjáték sorsjegyeinek a húzása dec. 15-ike helyett 1926. január 31-én lesz visszavonhatatlanul megtartva. A 20 lejes sorsjegyek továbbra is megrendelhetők a Rudolf Mosse hirdetési vállalatnál Cluj, Strada Regina Maria 37., a pénz és portó-költség előzetes beküldése mellett. Főnyeremények 250.000 és 100.000 lej. 338 nyeremény egymillió lej értékben.

Leleplezik a magyar frankhamisítók vezérét.

Egy budapesti lap szenzációs vádja.

(Budapest, december 28.) Az *Az Est* amsterdami tudósítója ma részletes jelentést közöl arról, hogyan tartóztatták le a magyar frankhamisítókat. — **Jankovich** Arisztid, aki különben Csáky honvédelmi miniszter sógora, egy hamis ezrest akart az egyik bankban beváltani és amikor látta, hogy észrevették a bankjegy hamis voltát, akkor gyorsan kikaparta cserélni egy valódival. Jankovich manővere azonban nem sikerült és letartóztatták. Marsovszkynek és Markovicsnak, George Metz és George Melits névre szóló román utlevelük volt. A hamisítók gyakran fordultak meg az amsterdami zsidónegyedben s ott gyémántkőszőrösökkel tárgyaltak, azonban soha semmit sem vásároltak. Több amsterdami

bankban sikerült azonban hamis ezer frankosokat elhelyezniük. — Hágából ma újabb átirat érkezett a budapesti rendőrséghez, amelynek alapján a rendőrség tovább nyomozhat. Most egy titokzatos gróf után nyomoznak, aki állítólag ügynöke volt Budapesten a hamisítókknak. Belgrádi jelentés szerint Belgrád és Zágráb között egy csendőr két elegáns utast tartóztatta fel, akiknek bőröndjeiben 2600 darab hamis dinárost találtak. A két urnak azonban sikerült a csendőrkézből kiszabadulni s mindketten Budapestre szöktek. Azt hiszik, hogy ezek a frankhamisítókkal állanak összeköttetésben. A budapesti Világ magánnyomozás alapján Pazurik József dr.-t, a magyar belügyminiszterium szláv fordítóját vádolja azzal, hogy ő a frankhamisítás értelmi szerzője.

STINHÁZAI MŰVÉSZLET

Riviera Bécsben.

Bemutatták Molnár Ferenc új darabját.

(Bécs, dec. 28.) A Josefstädter Theater most mutatta be Molnár Ferenc új darabját, a *Rivierát*. A darabban, mely nagy sikert aratott, az író a vágy és az ellenállás, a föld és a menyország, az élet és az álom, a valóság és a komédia drámáját mutatja be. A főszereplő *Misch* kereskedősegéd, aki szerelmes Lujzába, az eláruló kisasszonyba, akit egy öregedő magányos férfi ragaszkodásával imád. A szerelem boldogtalan és céltalan: Lujza megtetszik az áruház tulajdonosának is és *Misch* elveszti vele szemben a csatát — elveszti, mert a szegény emberé csak a vágy, a gazdagé a beteljesülés. *Misch* egy este bent marad az üzletben, hogy éjszaka elkészítse a nagy Rivierakirakatot szerelmével, Lujza eláruló kisasszonnyal. Tarka rongyokba öltöztetett bábukat helyez el a kirakatban és mialatt a Riviera készül, ő is, kedvese is „kiélik” magukat és a bábuk társaságában megvalósítják mindazt, amit a valóságban szerettek volna.

A babák között van egy, amely hasonlít az áruház főnökére: *Misch* a kereskedősegéd, elsüti rá a pisztolyt — mert hiszen az igazit nem löheti agyon; Lujza, az elárulóleány meg szerelmet vall neki és a hideg, élettelen babának adja hódolatát, rajongását, vágyait, míg az eleven, boldogtalan férfiszív ott vonaglik a szomszédságában... De Lujza fölött győz az élet és míg *Misch* felé legfeljebb egy avancement reménye integet és az áruház valamelyik más osztályához kerülhet vezetőnek — addig ő félrelökve a felöltöztetett babákat, megy az igazi főnök után, az igazi Rivierára...

A darabot Reinhardt rendezte. A női főszerepet Darvas Lili játssza, aki a Rivierában teszi meg a nagy és merész lépést a magyar színpadról a németre. A kereskedősegédet *Thinig* alakítja, Hermann Romberg pedig az áruház tulajdonost. A férfiak között a legsikerültebb alakítást Bécs kedvence mutatja be, Hans Moser, aki az áruház iszákos, öreg, jólelkű szolgáját bámulatos élethűséggel és egy miniatűr-művész bravúros aprólékos-ágával rajzolja meg.

* Az aradi színház műsora. Pénteken délután 5 órakor: Dolly, operett. (Bemutató.) Este 8 és fél órakor: Dolly operett. (Bemutató.) Szombaton délután 5 órakor: Dolly, operett; este 8 és fél órakor: Dolly, operett. Az előadások rendes helyárak mellett mennek.

* Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A budapesti színházak e heti műsora a következő: Belvárosi Színház: Kedd: Mária, szerda: Szerlem és Halál játéka, csütörtök: Mária, péntek délután: Pántlika, este: Mária, szombat: Mária, vasárnap délután: Szerlem és Halál játéka, este: Pántlika. — Renaissance-színház: egész héten: Mária, pénteken délután: Szerlem. — Vigaszínház: Kedd: Arcok és álarcok, szerda, csütörtök: Hat szerep keres egy szerzőt, péntek délután: A kedélyes lovasrendőr, este: Uriemberk szombat: Hat szerep keres egy szerzőt, vasárnap délután: Arcok és álarcok, este: Hat szerep keres egy szerzőt. — Magyar színház: Kedd: Engem szeress, szerda, csütörtök: Miénk az éjszaka, péntek délután: Eső, este: Engem szeress, szombat: Miénk az éjszaka, vasárnap délután: Engem szeress, este: Miénk az éjszaka. — Királysínház: Egész héten: Alexandra, péntek délután: Régi jó Budapest, vasárnap délután: Annabál. — Fővárosi operettszínház: Egész héten: Terezina, vasárnap délután: A nótás kapitány. — Városi színház: Egész héten: Az ártatlan özvegy, péntek délután: Sárga csikó, vasárnap délután: Az eladott menyasszony. — Royal-Opera. Nemzet-

* Pénztárnyitás ma, kedden 10 órakor. Pénztári órák: délelőtt 10—1-ig, délután 4—6-ig. A négy hírde tett előadásra jegyek elővételben váltakozhatók.

* **Gellinek Lotte** hangversenye. Még élénk emlékezetében van mindazoknak, akik jelen voltak, vagy a lapok hasábjairól értesültek, hogy mily osztatlan és meleg siker koronázta a nagynevű aradi énektanárnő és operanékesnőnek az ősz elején az aradi színházban tartott opera-estjét. Gellinek Lotte, engedve a kéréseknek, amelyekkel már hónapok óta ostromolják, január hatodikán a Kulturpalotában ária- és duett-estélyt rendez új műsorral, A Boré, Grünfeld M., Huszár K. és Gellért Pál közreműködésével. Jegyek már kaphatók a Sándor hírlapirodában.

Magyar huszártisztól nemzetközi szelhamos.

Elfogták a párisi kloroformos magyar rablót. — Faragó András végigrabolta fél Európát, míg most a rendőrség kezére került. — Egy pesti lebujban akadtak rá Faragó Andrásra.

(Budapest, dec. 28.) Két előkelő magyar ur Párisban egy montmartre mulatóhelyen megismerkedett *Kemp Arrago* spanyol táncosnővel és hamarosan nagy barátságot kötöttek. Megállapodtak abban, hogy az egyik ur fölmegegy a táncosnőhöz és még az est folyamán a másik is odamegy. Másnap reggel a táncosnőt önkívületben találták és amikor magához térítették, kiderült, hogy a két magyar „ur” kloroformmal elaltatta a táncosnőt, akitől negyedmillió frankot érő ékszerét elrabolták. Ez két évvel ezelőtt történt és a párisi rendőrség hamarosan rájött, hogy a rablást Faragó András volt huszártiszt követte el Márkus Gábor magyar származású nemzetközi tolvajjal.

Budapesten másfél év előtt a London-szállóba elegáns párisi ur érkezett pompás bőröndökkel. A szálló detektívjének gyanus volt az idegen, aki párisi kereskedőnek mondta magát, de francia kiejtésén érezni lehetett, hogy nem született francia. Nem kellett sokáig vaitelni az idegent, beismerte, hogy Faragó András, de azt állította, hogy 6 hónapokig együtt élt a párisi spanyol táncosnővel, aki a rablás éjszakáján holtreszeg volt és hogy nem 6, hanem egy társa rabolta el a részeg táncosnőtól a százezreket érő ékszereket. Ugyanakkor egy pesti ékszerész is följelentést tett Faragó ellen, hogy egy ékszerért hamisított ötszáz dolláros csekkel fizetett. A törvényszék ekkor másfél évre ítélte, azért csak ennyire, mert nem volt ellene elegendő bizonyíték.

Néhány héttel ezelőtt egy bolgár kereskedő tett följelentést a budapesti rendőrségen Faragó András ellen azért, mert vele egy exportüzletet megkötött és több ezer leva előleget föl is vett, de aztán nem mutatkozott. A napokban a hetedik kerület külső részében, az úgynevezett Csillágóban razzia volt és az egyik kiskoreszmában a detektívek ráakadtak Faragóra, akit letartóztattak és mint közveszélyes munkakerülőt a toloncházba zártak.

Jön! Jön!

ORGIA

HARRY PIEL

legújabb sláger filmjét a

ZIGANOT

ma kedden mutatja be utoljára az aradi

URANIA

mindenkinek alkalmat adva ezzel arra, hogy a kiváló filmet megnézhesse.

Előadások: 5, 7 és 9 órakor.

Sir a gyermeke? használjon Höfer hintőport, crémot szappant!!!

KÖZGAZDASÁG.

Megdrágulta a posta, telefon, táviró

Uj díjak 1926. január 1-től.

(Saját tudósítónktól.) Mint már jelentettük, 1926. január elsejétől kezdődőleg a posta, táviró és telefon díjazásban lényeges változások lesznek. Az aradi postafőnökség közlése szerint a **belföldi posta, táviró, telefon tarifa fontosabb változásai 1926. január 1-től** a következők lesznek: 1. Egyszerű levél 20 grammig 3 lej, minden további 20 gramm, vagy töredéke 1 lej. 2. Egyszerű levelezőlap 1 lej, képes levelezőlap (nyitás) 2 lej. 3. Hírlapok, folyóiratok, irodalmi és tudományos könyvek (ha a kiadó, vagy könyvkereskedő adja fel) 50 gr.-ként 10 bani. 4. Minden más nyomtatvány 50 grammonként 50 bani. 5. Üzleti papírok 250 grammig 3 lej, minden további 50 grammért 50 bani. 6. A bérmentesítés kötelező. A bérmentesítetlen (bélyeggel el nem látott) küldemények nem továbbíthatók. Az elégtelenül bérmentesítettek dupla díjjal lesznek megterhelve, de minimum 2 lejjel. 7. Ajánlott levél díja (a 3 lej levéldíjon felül) 6 lej. 8. Térítvény díja 6 lej. 9. Tűlárvány (reclamacio) díja 6 lej. 10. Utánvétellel megterhelt levél, vagy csomagok a rendes díjon felül 500 lej utánvételig még 1 lej, 1000 lejig 2 lej és 1000 lejen felül 5 lej. 11. Utalvány uralap ára 3 lej. 12. Távirati utalvány díj (rendszeres) 20 lej, távirati utalvány díj (sürgős) 60 lej. 13. Csomagok díja akárhova szól, kgrként 8 lej. 14. Csomagok házhoz kézbesítés díja 5 kgrként 4 lej. 15. Értékesítési díj 3 lej. 16. Táviratok díja szavanként 1 lej. 17. Rövidített távirati cím évenként 500 lej. 18. Egy telefon állomás felszerelése városban 3000 lej. 19. Telefon beszélgetési díj helyben (3 percenként) 4 lej, telefon beszélgetési díj a megyében 10 lej, telefon beszélgetési díj a szomszédos megyével 20 lej, telefon beszélgetési díj a nem szomszédos megyével 40 lej. Sürgős beszélgetésekért ezen díjak háromszorosa. 20. Éjjeli telefon díj (8 órán túl), (táviratoknál 10 órán túl) 5 lej. 21. Ünnepi díj minden könyvelt postai küldemény, minden távirat és beszélgetés után 5 lej.

MERLEG,

leltár készitési, mindennemű **könyvszakértői** megbízásokat vállal **hivatásos revisor**, legfelsőbb tanács által aprotált **expert contabil.** Cim: 10806 **Budolf Mosse Arad.**

Az aradi postafőnökség a fari-fa-emeléssel kapcsolatosan azt a felvilágosítást adta, hogy csupán azokat a tételeket közölte fentebb, amelyekben január 1-től változás áll be. Amely tételek a fenti közleményben nem foglaltatnak, azok továbbra is változatlanok maradnak, például a telefon-előfizetések díja. A segélybélyegek használata a belföldi forgalomban természetesen továbbra is fennmarad változatlanul.

Zürichben 2.40, Párisban 12.71 a lej.

Helyi valutaárak. (Dec. 28.) Aru: Dollár 216.50, font 1055, szokol 6.40, francia frank 8.30, lira 8.90, dinár 3.85, osztrák schilling 30.70, márká 51.50, magyar korona 330, svájci frank 42. Pénz: Dollár 215.50, font 1060, szokol 6.35, francia frank 8, lira 8.50, dinár 3.80, osztrák schilling 30.40, márká 51, magyar korona 335, svájci frank 41.50. Kifizetések: New-York 217.50, London 10.58, Prága 6.45, Páris 8.42, Milano 8.88, Belgrád 3.87, Bécs 30.85, Berlin 52.05, Budapest 325, Zürich 42.20.

Zürichi tőzszeárlat. (Dec. 28.) Berlin 128.15, Amsterdam 207.95, New-York 517.25, London 2508.50, Páris 18.77.50, Milano 20.8750, Prága 15.3250, Budapest 0.007255, Belgrád 9.1750, Bucaresti 2.40, Varsó 0.0005750, Bécs 0.007310.

Zürichi tőzszeárlat. (Dec. 28.) Valuták: Napoleon 800, márká 51, leva 149, török lira 114, font 1040, francia frank 8.80, svájci frank 41, lira 9, drachma 265, dinár 3.80, dollár 216.50, osztrák schilling 31, magyar korona 310, szokol 6.30. A devizaforgalom szünetelt.

MOZI.

xx „Quo vadis?” bemutatója ma, kedden az aradi Apollóban. Ma, kedden mutatja be az aradi Apolló mozgószínház a szezon legszebb és legnagyobb filmjét, a „Quo vadis?” A gyönyörű film Sienkiewicz világhírű regénye után készült és Gabrielle D'Annunzio, a legnagyobb olasz író alakította át filmre és irányította a rendezés művészi munkáját. A főszerepet Emil Jannings alakítja, aki Neró szerepét játssza. Ligia: Liliam Hald Dawis, Vinicius: Alfonz Freyland, Petronius: Andre Habai, Ursus: Bruto Castellani. A jegyek elővételben kaphatók az aradi Apolló elővételi pénztáránál. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

xx Közkívánatra még egy napig vetíti az aradi Uránia a Harry Piel-filmet. Harry Piel legújabb és legszenzációsabb filmjét oly rendkívüli érdeklődés kísérte Aradon, hogy az Uránia mozgószínház igazgatósága közkívánatra még egy nap, ma, kedden is műsoron tartja. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

xx „Orgia” szenzációs Griffith-film szerdától az aradi Urániában. Szenzációs érdekességű filmet mutat be szerdától az aradi Uránia mozgószínház. A gyönyörű film főszerepét Adolphe Menio játssza, aki a „Cárnó” című filmben a kancellár szerepét alakította.

Leire váltják a magyar beléteket.

Harmincnyolc approbált betétkönyv az aradi pénzügyigazgatóságon.

(Saját tudósítónktól.) Másfél esztendővel ezelőtt kapta meg az aradi pénzügyigazgatóság azt a miniszteri rendelkezést, amelynek alapján a magyarországi pénzintézetek által kibocsájtott takarékbetétkönyvecskéket be kellett szolgáltatni. A betétkönyvecskék beszolgáltatásának az volt a célja, hogy a román-magyar pénzügyi egyezmény alapján 1:2 arányban fizessék ki a magyarországi pénzintézetek azok takarékbetéteit, a kik igazolják, hogy román állampolgárok és így igényt tarthatnak a kedvezményes beváltásra. A közelmúltban a beszolgáltatott betétkönyvecskéket több mint a fele azonban azzal érkezett vissza, hogy az érdekelt pénzintézetek különböző indokok alapján visszautasították a kedvezményes beváltást főként azzal, hogy nem igazolták kellő módon állampolgárságukat a könyvecské tulajdonosai és így az 1:2-ös arányban való beváltásra nem tarthatnak igényt. A visszautasítottak legnagyobb része azonban megfelelően bebiztosította a magyar pénzintézetek határozatát, de a felebebeszések eddig nem nyertek elintéztést. Ma visszaérkeztek azok a betétkönyvecskéik, amelyeket beváltásra elfogadtak a magyar pénzintézetek, a tulajdonosoknak most közvetlenül a magyar pénzintézetekkel kell érintkezésbe lépniük, hogy a követelésüket megkaphassák. A betéti könyvecskéket a letéti nyugta alapján az aradi pénzügyigazgatóságnál Glava György fő-

tanácsos szobájában, a pénzügyi palota földszintjén, a 7. számú fiókliságban lehet átvenni. Harmincnyolc betétkönyv jött vissza s négy betéttulajdonos pedig letéti nyugta alapján kaphatja meg követelését. Beváltásra a következők betéteit fogadták el: Hegedüs Sándor (Bokszegepuszta), Grünfeld Mártonné, Klausner Pepi (Gurahonc), Gröfner Magdolna (Glogovác), Löcs Rezső, Aradi és Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R. T., özv. Pecher Henrikné, özv. Avarfy Károlyné, Klausner Sabina (Gurahonc), özv. Fábrián Lajosné (Paulis), Krieger Lipót, Krieger Jakab, Schwarz Albertné, Doro Márton és neje (Teketegyarmat), Roth Gyula (Nagylak), Führer Mariska (Glogovác), Gazda Sándor, Szukovszky Mihály, Szeiler Károly (Otlaca), Russu Simon (Otlaca), Dragan Gábor (Otlaca), Alb György (Otlaca), Engelhardt Ádám (Otlaca), Piesza György (Sikló), Dan György (Sikló), Bogha-Bonca Maria (Sikló), Bogha-Bonca Florea (Otlaca), Moller János (Otlaca), Tapos Demeter (Otlaca), Selejan Vazul (Otlaca), Weber Ferenc (Glogovác), Sikló község, Brad Sándor (Otlaca), Selejan János (Sikló), özv. Juracek Jánosné, Szerényi Katóka és Szerényi Feri.

Jön I Jön I

ORGIA

„Wimpassing”
sár- és hócipők
a legjobbak
csillagalaku piros védjeggyel!
Lloyd-Express.

Az aradi Apollóban ma, keddtől

QUO VADIS

SIENKIEWITZ

regénye után

Jegyek elővételben válthatók. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek

RENDEZTE:
GABRIELLE
D'ANUNZIO

Neró szerepében:

EMIL
JANNINGS

Bűnvádi feljelentés

a Nagykátai Szőlőgazdaság ellen.

Nemes Zoltán bűnügyének újabb fejleményei.

(Budapest, december 28.) A megszokott Nemes Zoltán dr. ellen beadott feljelentések áradatában ma délelőtt beérkezett a főkapitányságra a Magyar Bankkegyesület R.-T. feljelentése is. A feljelentés, amelyet dr. Fábian Béla és dr. Fábian Sándor ügyvédek adtak be a bank nevében, feltűnően érdekes, mert nemcsak dr. Nemes Zoltán ellen szól, hanem a Nagykátai Szőlőgazdaságról R.-T. ellen is. Nemes Zoltán ugyanis manipuláció során állandóan erre hivatkozott, mint a háta mögött álló vagyona.

Dr. Nemes Zoltán az ősszel 125 millió kölcsönt akart felvenni a Magyar Bankkegyesületben, ahol őt, mint régi ismerőst, előzékenyen fogadták. A bank elvileg hozzájárult a kölcsön megadásához, mire Nemes kijelentette, hogy a Nagykátai Szőlőgazdasági R.-T. részvénymajoritását jelentő 2100 darab részvényt azonnal hajlandó zálogként a Magyar Bankkegyesületben letétbe helyezni, ezenkívül átadni két darab, összesen 125 millió koronára kiállított váltót. Ezeket a váltókon ő maga és a Nagykátai Szőlőgazdasági R.-T. elfogadói szerepelnek, mint aláírók.

A bank elfogadta a zálogot és a váltókat és Nemes megkapta a 125 millió koronát. Az időközi kamatokat pontosan fizette. Elérkezett december 11-e, amikor a bank ajánlott levelet intézett a Nagykátai Szőlőgazdasági R.-T.-hoz.

— Tisztelettel értesítjük önöket, — szövege a bank levele — hogy az önök által kibocsátott, dr. Nemes Zoltán ur által elfogadott 125 millió koronáról szóló, 2100 darab vállalatukbeli részvény-kézizálog kapesán adott váltó december hó 21-én lejár és a rend kedvéért kérjük, hogy azt a lejáratkor nálunk pontosan kiegyenlíteni sziveskedjenek, mert a fenti kölcsön meghosszabbítását ügyvitelünk szabályai értelmében semmi körülmények között nem engedélyezhetjük.

A bank feljelentése egyelőre ismeretlen tettesekről beszél és határozott hangon kéri a bűnvádi eljárás megindítását azok ellen az egyelőre ismeretlen tettesek ellen, akik, mint felelős személyek, a bank december 11-én ajánlva feladott levelét kézhez vették.

A Magyar Bankkegyesület szerint ezt a levelet a Nagykátai Szőlőgazdasági Részvénytársaságnál átvették, annak tartalmáról tehát a részvénytársaság illetékesi feltétlenül tudomást szereztek. Ennek dacára nem értesítették a bankot arról, hogy a banknál letétbe helyezett 2100 darab részvény, annál is inkább hamis, mert a majoritás a részvénytársaság birtokában van.

MÁV. gépgyár kizárólagos erdélyrészi képviselője, **eséplőgépek** párosítva FORDSON tracto- rokkal, Benzin-, nyersolaj- és szivógázmotorok, lokomobilok 1—100 lóerőig.

WÖRNER malomépítészeti gyár egyedárusítója, legmodernebb malmi gépek: sikszták, koptatók stb. stb., továbbá eredeti **GANZ**-gyártmányu hengershékek, **DUFOUR** szitaselymek **MARCHEGGI** gépgyár fagegmunkáló és téglagyári gépei **REHICAI** :: mezőgazdasági gépgyár gyártmányai egyedárusítója :: **OLAJAK**, kenőolaj, benzin, petroleum waggon- és hordótételekben legolcsóbb áron kedvező fizetési feltételekkel

E C O N O M I A

Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság **ORADEA**. Sörgőnyelm: **COLONIALE**.

Kérje 1926. évi árjegyzékünket.

Rudolf Mosse Iratetés

7801

Csalás büntette oimén kéri a feljelentés a bűnvádi eljárás megindítását a Nagykátai Szőlőgazdasági R. T. ellen is.

Dr. Fábian Sándor ügyvéd ma a kora délelőtti órákban bevitte a főkapitányságra a 2100 darab hamis részvényt, amelyre Nemes Zoltán a 125 milliót felvette és a hamis részvényeket az ügyvéd a főkapitányságon letétbe helyezte.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judefului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Mélységes fájdalommal tudatjuk, hogy drága jó anyánk, az anyák legönfeláldozóbbja, a szeretett testvér, sógornő, anyós és nagyanya

Özv. Walder Albertné
szül. WEISZ FANNY

életének 76-ik évében f. hó 27-én éjjel 1 órakor rövid szenvedés után, hirtelen elhunyt. Váratlan mérhetetlen csapást és mélységes gyászt borított őt imádó családjára.

Drága tetemét f. hó 28-án délután 3 órakor kísértük az aradi izr. sírkert halottas házából örök nyugalma helyére.

Legyen áldott előttünk örökké szent emléket!

Arad, 1925. december hó 28-án. Sichermann Sománé szül. Walder Janka, Fuchs Edéné szül. Walder Gizella, Rédel Jenőné szül. Walder Frida gyermekei. Özv. Walder Mártonné, özv. Walder Izsóné, özv. Walder Zsigmondné menyei. Sichermann Soma, Fuchs Ede vejei. Walder Ede sógora. Pewsner Ignác, Pewsner Ignácné szül. Markovits Iluska, Walder Bözsi, Walder Hilda, Walder Mici, Walder Piri, Walder Albert, Walder Gyula, Walder Zoli, Walder Laci, Walder Lajos, Walder Imre unokái. Pewsner Licke dédunokája. És számos rokonság. 10306

Özv. Szemző Árimné' szül. Alexander Laura a maga, valamint gyermekei László és Sándor, ugyszintén az összes rokonok és jóbarátok nevében mélyen megrendülve, de a Mindenható akaratában megnyugodva jelenti, hogy felejtethetetlen jó férje, a legodaadóbb családapá

Szemző Árimin

munkás életének 53-ik és boldog házasságának 28-ik évében f. hó 27-én nemes lelkét visszaadta Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 29-én délután fél 3 órakor fogjuk Aradon, a Str. Grănicerilor 12. (Török Ignác-ucca) saját házból a helybeli izraelita temetőben örök nyugalomra helyezni.

Emlékét kegyelettel fogjuk őrizni!

Arad, 1925. december 28.

Koszoruk mellőzését kérjük!

Erköl. munkát mindenki
[a tenyerében hordja]
Ha van otthon M. M. konzerv
[inca már semmi gondja.]

Ipartelep keres gyakor-
s lott, megbízható s

mázsamesztert.

Részletes ajánlatok „Mérlegmes-
ter jeligére Rudolf Mosse hirdető-
irodába Arad küldendők. 10306

Tiszta rongyot keresünk megvételre. Cim. az Aradi Közlöny oo kiadóhivatalában. oo

EGER & Co. Arad

Internationale Transporte, Einlagerungen, Eil-
sammel-Verkehr, Speditionen, Verzollungen.

TELEFON: 280.

Stammhaus: WIEN, II. TABORSTRASSE 75.

Filialen und Exposituren: Brünn, Budapest, Bucuresti, Buchs,
Chemnitz, Hamburg, Karlsbad, London, Lodz, Milanó,
Manchester, Oradea, Oderberg, Postumia, Paris,
Simbach, Stettin, Triest, Tetschen.

Special Rumänischer Eilpacket Verkehr

mit folgenden Vorteilen: **RASCHE BEFÖRDERUNG**. Billige Ver-
packung, billige Eracht, einfache Manipulation, **KEIN FRANK-
ATURZWANG** und in der Verzollungs-Station **RASCHE
ERLEDIGUNG**.

OCCASIO női- és leányka
téli kabátokban!
az eddigi áraknál
20 % -al olcsóbban

PLESZ

központi női felöltő áruházában ARAD,
a színház hátsó bejáratával szemben.
Minden vásárló egy csinos ajándékot kap. Verseny-
képességemről győződjön meg saját érdekében,
vételkötelezettség nélkül. Kérem a címre figyelni!

M. BRAUN uri- és egyenruha szabó Arad,
Str. Bratianu No 4. (Weitzer-u.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 3 lej — ban, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. ***** Hirdetések telefon útján is feladhatók, telefon szám: 181. *****

Levelezés.

TÉL VAN, Kedden ötkor várom. Szerdán levele lesz jelégéjére. 7893

Alkalmazás.

ÜGYES KIFUTÓLEÁNYT vagy PIUT keresek azonnaira. Arad, Str. Consistorului 12., I. em., jobb. 8000

TISZTESSÉGES szobaleány kerestetik magános urinőző január 1-re. Arad, Str. Consistorului 2. (Batthyány-uca Szántay-palota) I. emelet. 7805

VARRÓNÓ házakhoz ajánkozik, ki kosztümöket, télikabát és ruhákat, ugy-szintén estélyi ruhákat elsőrendűen készít. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7813

SZAKÁCSNÓ elsejére, szobaleány tizenötödikére felvétetik. Cim Gyórfy „Mures” tódájában Arad. 15215

KERESKEDELMi érettségivel, 3 évi jegyzőirodai gyakorlattal, periekt magyar, román, német nyelveken, ügyes-kereskedésben jártas fiatalember bármilyen állást keres. Ajánlatokat „Szorgalmas” jeligére az Aradi Közlöny kiadó-jába kér. 7804

ÜGYES MŰSZERESZT kisegítő munkára felvesz Dacla izzólámpagyár R.-T. Arad, Str. V. A. Ureche No. 21—27. 10306

IRATTAR kezelésben jártas tisztviselőt vagy tisztviselőnt keres Kornis Zsigmond és Márton, Arad Acsev palota.

BADOGOS tanulók kitűnő képzésre felvétetnek. Lámpagyár Arad, Boulevardul Carol 70. 10806

Vétel és eladás.

GRAMOFON, cimbalom, asztalnemű, kézimunkák, perzsaszőnyegek, futó szőnyeg, szobaborendezések, antik órák, férfi ruhák és kabátok, női és férfi bundák, villanylámpák, paplanok, rézágó és mosdó, antik szekrények, antik varrósztalok, függönyök, tükrös előszobafal, gyermekjátékok, gyermekágy, írótelok, kézimunkák, festmények stb. igen jutányosan eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

FINOM Eau de Cologne kimérve liter 80 lei, Special de Cologne kimérve liter 180 lei. Olaj gummik Hehs Vilmosnál Arad. 7685

KÖLCSÖNKÖNYVTAR (Kerpel-féle) állandóan bővül összes ujdonságokkal. Meggyőződhetik próbabérlettel! 7501

BIZOMÁNYBA KERESK SÜRGŐSEN ebéd- és futó-szőnyeget, gyermekjátékokat, utazóbundát, férfi ruhákat, asztalneműket, altwien és meissen tárgyakat, antik poharakat, különböző butordarabokat, disztárgyakat, stb. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. emelet, jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszer, antik butort, srongrát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban vesszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

TISZTA RONGYOT géptisztításra alkalmasat megvételre keresünk. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

LEGSZESZKALYHA 6 bordás eladó. Vojtek és Weisz drogueriában Arad. 7737

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Lakás.

KIADÓ

üzlethelyiség

Az állomással szemben, a kisvasut mellett modern kétnyílásos üzlethelyiség **bérbeadó.**

Értekezni lehet Salamon ház-tulajdonosnál Arad, Bulev. Carol 79. sz., emelet. 7806

Üzletek.

KIADÓ Ortuay-palota udvari garagehelyisége, mely kisebb gyári üzemnek is alkalmas bévebbet a házgondnoknál. 7667

FÜSZER-CSEMEGEÜZLET falatozóhelyiséggel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7812

VENDEGLŐ osaládi ügyek miatt sürgősen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7816

Oktatás.

GYORS- ÉS GÉPIRÓ TANFOLYAM, könyvvitel, levelezés stb., nappali és esti oktatás, január 1-én kezdődő kurzusra (román, német és magyar), információ és beiratás Engelnél Arad, Str. Brancovici 2 (Lázár Vilmos-u.) 7802

Ellátás.

IZLETES házikoszt kapható a motorállomás közelében. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7811

Különféle.

ASSZONYOK leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabásati tanfolyam az esti órákban is Arad. Str. Eminescu 6. 5685

KÉRELEM A JÓSZIVŰ EMBEREKHEZ. Nagy betegem fekvő, teljesen egyedülálló nő kéri a jószívű közönséget, hogy bármilyen csekély adománnyal járuljon az egészsége helyreállításához. Szűcs Andrásné Arad, Str. D-na Balassa 120. (Purgly Lajosné-u.) 200

Fogászat! „Wipla“

a fogászatban Platinázott fogak („Wipla” anyagi ujdonság 200—250 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 350—400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) Fehér fogak kautsukra darabja 50 lej. Foghuzás (injektív érzéstenítés-sel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelésük 24 órán belül eszközöltetnek. 5376

Frida D'MOUDJALLED vizsgázott fogászóné Arad, Bul. Reg. Ferd. 14. (József főherceg-ut.)

LICHTWITZ LIQUEURS

Lapunkban egy hirdetés jó tökélyteltség.

DUSAN FELSZERELT

raktáramból a téli saison elő-rebaladottsága miatt alábbi árak eladását a mai napon önköltségi áron megkezdttem.

Barna bőrkabát... .. L. 5800
Fekete bőrkabát... .. L. 4200
Férfi téli kabát hosszú L. 3450
Férfi téli kabát rövid L. 1950
Férfi téli felöltő... .. L. 2250
Férfi téli öltöny... .. L. 1950

MUZSAY-nál
ARADON, a színházzal szemben.

Újévi szezenra

raktáramat dusan felszereltem bécsi és kanai valódi 800 finomságu **ezüst disztárgyakkal**, phorzheimi **arany és ékszerárakkal**, valamint Sel-aff-hauseni „Omega”, Longines **arany férfi és női karórákkal**. A raktáron levő árak minden vételkényszer nélkül megtekinthetők. Legolcsóbb napi árai! Figyelmes kiszolgálás. Szives partfogást kér: 7827

KUN JÓZSEF ékszerműves
Veszek, eladok és cserélek mindentéle arany-, ezüst- és brillians árut

Babaparókat

gyönyörű kiviteiben készít FISCHER modern hajmunka vállalata Arad, Str. Unirii, Pálán-u. N

Temesvári SÖP

kedvelt: minősége, tápértéke, zamatossága miatt. Sörivők kéri és előnyben részesítik.

UJI UJI
A legjobb világítási eszköz!

300 gyertya fényével felülmúlja a villanyvilágítást. A legjobb német találmány.

Continental petróleum-gázlámpa.

A világítása 50 baniba kerül. Falvakban nélkülözhetetlen.

Lumina Continental, Timisoara, I., Str. Mărășești 4. Képviseletet keresünk. 7586

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

A fenyegető üzletfelosztás

kényszere alatt összes üzleti cikkeit mélyen lezártított árakon árusítom. Remekírók, ifjúsági és mesekönyvek, regények, magyar és német folyóiratok, szentképek és tájképek gyári árban, gyermekjátékok, képeslevelezőlapok és albumok, imalönyvek stb.

110.000 kötetes kölcsönkönyvtár! Előnyös bérleti árak!

Krausz Paulina
könyv- és papírkereskedése Arad, a színházépületben. 7412

Varrógép, kerékpár, gramofon-hanglemez legnagyobb választékban. Javításokat jutányosan eszközölünk **Fábián és Társa Arad, Str. Metianu 16. (Forrai-u.)**

Eladók!

BELVÁROSBAN minden kényelemmel ellátott nagyon szép magánház 5 szobás előszobával, fürdővel, konyhával, szobával ujjonnan festve, cserépkályhakkal, esslingeni rollós ablakokkal, a ház alatt pincével 625.000 leért. — A belváros közelében ujjonnan épült magánház 4 szobás, fürdőszobás, elő- és cselédszobás elfoglalható lakással, parkirozott udvarral és kerttel 650.000 leért. — Str. Mărășești (volt Kossuth-uca) közelében nagyon szép villaszerű magánház 3 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, esslingeni rollós ablakokkal, pincével, gazdasági udvarral és kerttel, áron alól 400.000 leért. A ház előnyös bankkölcsönnel van terhelve. Kizárólagos megbízott: HAÁSZ irodája Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-uca) 12. 6671

NŐI FELÖLTŐK,

szörme bundák, női ruhák,
blousok óriási választékban
mélyen leszállított árak

ARADÓ

7429

női felöltő áruháza Arad.

Stefan MARKI István női- és férfi divat, väezion, menyasszonyi kelegye és rövidaru-raktár Arad, Str. Matianu (Ferry-u.) 2b.
Sok pénzt megtakarít, ha karácsonyi szükségletét ugymint: szövetek, vásznak, zefirek, női
férfi és gyermek harisnyák, kesztyük, menyasszonyi-koszorúk-táyclok, paplanokban, nagy választék mindenféle rövidáruban, Pentos, figyelmes kiszolgálás. 7887

Bankkölcsonöket
bel- és külvárosi házakra, Arad kör-
nyéki földekre és egyéb ingatlanokra,
legelőnyösebb feltételekkel folyósítatok.
HAASZ Irodája Arad,
Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-uca) 12.

FIGYELEM!
Stein István
férfi szabóüzlete
Arad, Str. Brațianu 21.

Mérték után készit szalon és
uccai ruhákat. :: Fordítások
leggyorsabban jutányosárért

Üzlethelyiség
Lippán, a volt Klepp
Testvérek cég üzlethe-
lyisége divat- és kézmü-
áru üzletnek való teljes
berendezéssel, jövő évi
május 1-ére 7800
bérbe adandó.

Harisnya 25.- lejtől 128.- lejtig! Gyermek és férfi harisnyák 30.- lejtől!
Selyem harisnya 150.- lejtig! Kesztyük 88.- lejtől! Selyem ná-
lak 185.- lejtől! Reform nadrágok 68.- lejtől! Pörkés yuk!
Trikóárak! Szvettorek! Cárna,
cipkeárak stb. rövidárak!
Bogyó A.
ARAD,
Strada Eminescu 12.

Butorkereskedők figyelmébe!
Szolid megbizható, olcsó teli hálót, ebédlöt, uriszobát,
iroda berendezéseket, legfinomabb mübutorokat,
összeesukható és fix patent kerti székeket gyárt nagy-
ban. Bemutatott rajzek után pontos kalkulációt küld:
BRAUN FÜLÖP butorgyára
CHISINEU (KISJENŐ) ARADMEGYE.

Bubifrizurák speciál vágása és vis-
ondolálás, kontyok **Selejännál** Arad, Str. Moise Ni-
ceara 2. — Ugyanott
művészi kivitelben tanuló fiuk és leányok használatára felvételnek.

ILLITS
BRISTOL
SZÁLLODA Kifőző konyha.
BUDAPEST. Mérsékelt árak.
Kávéház.
Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

500
lejért kapható
legjobb
hócipő
Purjesz
Lázárnál
Arad, Minorita-palota.

Losonczy Lajos óra és ékszer raktára. :- Legnagyobb választék mindennemű órákban és ékezetekben.
Tört aranyat és ezüztöt a legmagasabb áron veszek. —
Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 1. szám.